

תוכן עניינים

1	חלק א': כללי
1	שער א': מבוא
1	פרק א': כללי
פרק ב': מה בין ועדות רפואיות מכוח חוק הביטוח הלאומי וחוק הנכים	3
1.	ועדות רפואיות במוסד לביטוח לאומי
2.	ועדות רפואיות מכוח חוק הנכים
3.	הבדלי סמכויות בין הוועדה הרפואית לקצין התגמולים
4.	סיכום
פרק ג': קווים מנחים לפעילות כל הועדות לסוגיהן מכוח כל דברי החקיקה	9
1.	אי-התערבות בג"צ בהחלטות הועדות הרפואיות
2.	הורדת דרגת הנכות באופן מרע עם הנכה
3.	עיקרון השוויון
4.	עילת המידתיות והשיקול התקציבי
5.	שינויים וחידושים בעולם הרפואה
6.	זימון לבדיקה חוזרת - סעיף 37 לחוק הנכים
7.	"רכב רפואי" - נכי צה"ל - גם למתגוררים בחו"ל
8.	תכליתם של סעיפי תחולה וחוק מיטיב
9.	הסכם ניידות והביקורת השיפוטית
10.	דיון מחדש במצבו הרפואי של מבוטח
11.	חובת אזהרה במקרה של כוונה להפחתת אחוזי הנכות
12.	החזרת הדיון להרכב אחר - שיקול-דעת ההרכב החדש
17	שער ב': ועדות רפואיות - גוף מעין שיפוטי
17	פרק א': מבוא
1.	על טיבן של הועדות הרפואיות, ועל מקומן במערך הארגוני של המוסד לביטוח לאומי
2.	הסמכויות השונות
3.	סיכום
19	פרק ב': ייחודם של טריבונלים שהופטרו מדיני הראיות
1.	כללי
2.	פסק-דין בפשרה ודיני הראיות
21	פרק ג': התנאה על דיני הראיות
1.	הסכמה דייונית
2.	שיקול-דעת בית-המשפט בקבלת ההסדר הדיוני
23	פרק ד': רשות סטטוטורית

חלק ב': ועדות רפואיות מכוח הוראות חוק הביטוח הלאומי ותקנותיו - נכות עבודה	25
שער א': כללי	25
פרק א': מבוא	25
פרק ב': סוגי הועדות ודרכי הפניה אליהם	27
1. דברי הסבר כלליים	27
2. נכות כללית	28
3. נכות מעבודה	28
שער ב': נפגעי תאונות עבודה - ועדות רפואיות	31
פרק א': מבוא	31
1. סקירת הדין	31
2. הגישות השונות לגבי סמכות הועדות	32
2.1 כללי	32
2.2 השינוי	33
2.3 סיכום	34
פרק ב': הזכאות לקצבה	37
1. מבוטחים ותנאים לביטוח - סעיף 75 לחוק הביטוח הלאומי	37
1.1 הדין	37
1.2 כללי	37
1.3 "אסיר" - זכותו לקבל את קצבת הנכות בעת מאסרו (סעיף 75(6))	37
- כללי הפרשנות שיש להחיל בבואנו לפרש הוראת חוק	37
1.4 עובד	40
1.5 מסך ההתאגדות	42
1.6 נפגעי עבודה	42
1.7 צד שלישי	42
1.8 תאונת עבודה	42
1.9 הוראות שונות בקשר לחלות ביטוח נפגעי עבודה והתפתחות הפסיקה בעניין	43
1.10 עצמאי	45
1.11 עובד זר	46
1.12 אירוע חריג	47
1.13 זהות המעביד	47
2. ליקוי שמיעה - סעיף 84א לחוק	47
2.1 הדין	47
2.2 כללי	48
2.3 טנטון - סעיף 84א(ב) לחוק הביטוח הלאומי	49
2.4 סעיף 84א(א)(2) לחוק הביטוח הלאומי	50
2.5 סעיף 84א(ב) לחוק הביטוח הלאומי	51

2.6	סעיף 84א(ב)(1) לחוק הביטוח הלאומי	51
2.7	סעיף 84א(ב)(3) לחוק הביטוח הלאומי	51
2.8	ההלכה הפסוקה	52
3.	מחלות מקצוע - סעיף 85 לחוק	54
3.1	הדין	54
3.2	כללי	54
3.3	תורת המיקרו-טראומה	55
3.4	עישון	58
4.	גמלאות בעין - זכות לגמלאות בעין - ריפוי - החלמה ושיקום - שיקום מקצועי - סעיפים 86-91 לחוק	58
4.1	הדין	58
4.2	כללי	59
4.3	תקנות הביטוח הלאומי (מתן טיפול רפואי לנפגעי עבודה), התשכ"ח-1968	60
4.3.1	האם תקנות הביטוח הלאומי (מתן טיפול רפואי לנפגעי עבודה) באות לפתור את בעיות הניידות של נכה עבודה?	60
4.3.2	תקנה 4 לתקנות הביטוח הלאומי (מתן טיפול רפואי)	60
4.3.3	תקנה 4 לתקנות הביטוח הלאומי (מתן טיפול רפואי) - "ונבצר ממנו לקבל טיפול רפואי"	60
4.4	ריפוי - סעיף 87 לחוק הביטוח הלאומי	61
4.5	טיפול שיניים	62
4.6	הוצאות רפואיות - קרם ידיים, משחות, סבון ושמפו	62
4.7	פיצוי בגין תרופות שאינן מכוסות	62
4.8	הוצאות נסיעה - סעיף 87(ג) לחוק הביטוח הלאומי	62
4.9	החלמה ושיקום - סעיף 88 לחוק הביטוח הלאומי - החלמה ושיקום של מורה	63
4.10	הדרכים למתן ריפוי, החלמה ושיקום רפואי - סעיף 89 לחוק הביטוח הלאומי - הודעת צד ג'	63
4.11	הוצאות רפואיות	64
4.12	הדרכים למתן שיקום מקצועי - סעיף 90 לחוק הביטוח הלאומי - עזרה לעתיד	65
4.13	יחסי המוסד עם נתן הגמלאות - סעיף 91 לחוק הביטוח הלאומי	65
4.14	רפואה משלימה	66
5.	דמי פגיעה - הזכות לדמי פגיעה ותחומיה - סעיף 92 לחוק	71
5.1	הדין	71
5.2	כללי	71
5.3	נטל ההוכחה - סעיף 92 לחוק	73
6.	קצבה או מענק לנכה עבודה - סעיף 103 לחוק	73

73	6.1 הדין.....
74	6.2 כללי.....
74	6.3 זכות לקצבה או למענק.....
76	7. זכות לקצבה או למענק - סעיף 104 לחוק.....
105	8. חישוב קצבת נכות לנכה שדרגת נכותו 100 אחוז - סעיף.....
77	לחוק.....
	9. קצבת נכות לנכה עבודה שדרגת נכותו פחותה מ- 100 אחוז - סעיף.....
78	106 לחוק.....
20	10. מענק לנכה עבודה שדרגת נכותו 9 אחוז או יותר אך פחות מ-.....
78	אחוז - סעיף 107 לחוק.....
78	10.1 הדין.....
78	10.2 כללי.....
81	10.3 פגיעה בעבודה.....
83	פרק ג': קביעת דרגת נכות - סעיף 118 לחוק.....
83	1. הדין.....
83	2. כללי.....
	3. ההבחנה בין סעיף 298(א) לבין סעיף 118(א) לחוק הביטוח.....
84	הלאומי.....
	4. היחס בין סעיף 118 לחוק הביטוח הלאומי לבין תקנה 36 לתקנות.....
85	(קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה), התשט"ז-1956.....
85	4.1 כללי.....
86	4.2 היחס בין סעיפים 118 ו- 122 לחוק.....
86	4.3 סמכות הוועדה לפי סעיף 118 לחוק.....
	4.3 הלכה פסוקה היא כי "קביעה כדין, סופית וחלוטה בדבר קיומו.....
87	או אי-קיומו של קשר סיבתי, בין הפגיעה בעבודה לבין הפגימה לה.....
87	טוען הנפגע, תהא שרירה וקיימת ואין להופכה עוד.....
87	4.4 היעזרות הוועדה במומחה אינה בבחינת טעות משפטית.....
87	4.6 חלוקת הסמכויות לעניין הקשר הסיבתי.....
87	4.7 התעלמות הוועדה מתייעוד רפואי - החזרת התיק לוועדה.....
88	4.8 קיום הוראות פסק-דין על-ידי הוועדה.....
88	4.9 קיום חובת ההנמקה.....
88	5. טרשת.....
89	6. פגיעה בגב.....
89	7. מסקנות שונות.....
89	8. פגיעה בעבודה.....
90	9. קביעה חלוטה.....
90	10. סמכות וועדה רפואית.....
90	11. ליקוי.....
91	12. אוטם שריר הלב.....

13.	פוליו	91
14.	עמוד השדרה	92
15.	הקשר הסיבתי בין תאונה לבין נכות הנפשית	92
16.	תאונת עבודה ו"ניכוי מצב קודם"	93
17.	כאבים כשלעצמם אינם מצדיקים קביעת דרגת נכות בהתאם לתקנות, בהיעדר חסר נוירולוגי או הגבלה בתנועות	97
18.	קיומה של טעות עובדתית מחייב השבת התיק לדיון חוזר	98
19.	לא היה מקום לדון בקיומו או בהיעדרו של עבר רפואי בקרסול	100
20.	הנחת המוצא של הוועדה - אינה מתיישבת עם החומר הרפואי הקיים בתיקה של המערער	101
21.	ייחוס חלק מהנכות שנגרמה בתאונת עבודה לגורמים אישיים, שלא באו לידי ביטוי בנתונים מוכחים - פסול	104
22.	ניכוי מצב קודם בגין גורמי סיכון	106
23.	הוועדה שללה קשר סיבתי בין הקרעים ב- RC ובין תאונת העבודה שאירעה למערער - נדחה ערעור	107
24.	הוועדה מילאה אחר הוראות פסק-הדין במלואן - הערעור נדחה	108
25.	החשיפה לרעש לא גרמה לפגיעה כולה - נדחה ערעור	109
26.	הוועדה לא ביצעה את הוראות פסק-הדין ודנה בשאלת הקשר הסיבתי בין הטנטון לבין עבודתו של התובעת, על-אף שנאמר לה לא לעשות כן. בכך נפל פגם משפטי בעבודת הוועדה	113
27.	עניינה של המערער יוחזר לוועדה לעררים על-מנת שתתייחס במפורט בכל הנוגע לפגיעה בגב, בברך ובכתף	115
28.	הוועדה תשקול בשנית קביעתה בשאלת הקשר הסיבתי בין הליקוי בגב לבין תאונת העבודה, זאת בהתייחס לעברה הרפואי של המשיבה בגב	116
29.	נכות יציבה בשיעור 0% לעובד שהוכר כנפגע בעבודה עקב חשיפה לחומרים כימיים- נדחה ערעור על החלטה	118
30.	נכות יציבה בשיעור 0% - מדובר בקביעה רפואית מובהקת, ברורה, סבירה ומנומקת	119
31.	נפלו בהחלטה טעויות משפטיות אשר מצדיקות החזרת העניין לוועדה	121
32.	יישום פריט ליקוי ספציפי הנוגע לפגיעה בכתף	122
33.	נדחה ערעורו של מבוטח על החלטת הוועדה הרפואית לעררים (נפגעי עבודה) כי נכותו היציבה היא בשיעור 0% - לא נפל כל פגם בהחלטתה	123
34.	קביעה רפואית מובהקת שאין לבית-הדין את הכלים או הסמכות להתערב בה	124

35. החלטה חסרה התייחסות לשאלת הקשר בין הנכות לבין התאונה - יוחזר לוועדה.....	125
36. השפעת העישון לאורך השנים	126
37. הוועדה תסביר האם מדובר בניכוי "מצב קודם" ו/או ניכוי בגין החמרת הנכות במהלך הזמן שחלף ממועד התאונה בשל טעמים שאינם קשורים באירוע התאונתי	127
38. לא נמצאה כל טעות משפטית בפעולות הוועדה. הוועדה פעלה בהתאם לסמכותה לפי סעיף 118 לחוק הביטוח הלאומי	128
39. הוועדה לא קיימה את הוראות פסק-הדין - מדובר בפגם משפטי מהותי	130
40. נדחתה טענת המערער בדבר חריגת הוועדה מסמכותה - מדובר בקביעה רפואית מובהקת הנמצאת במסגרת שיקול-דעתה המקצועי ובסמכותה הבלעדית של הוועדה.....	132
41. על הוועדה לשוב ולהידרש לתלונת המערער אודות הקרנת הכאבים לרגליים	134
42. מה חלקה של מחלת הסוכרת ומה חלקם של תנאי העבודה בהשפעה על היווצרות ליקויי הרפואיים של המבקש	135
43. הקביעה שהמערער סבל ממחלת לב סימפטומטית אינה מנומקת דיה - השבת עניינו של המערער לוועדה.....	136
44. הוכחה תשתית עובדתית הנדרשת לפגיעות - ימונה מומחה.....	136
45. החלטת הוועדה אינה מנומקת דיה וכן ספק אם עמדו בפני הוועדה מסד הנתונים הרפואיים הנדרש לבחינת שאלת הקשר הסיבתי בין מצבו של המערער ובין התאונה משנת 2001.....	138
46. הנמקת הוועדה הרפואית לעררים חסרה - צריכה להיות כזו שהיא מבהירה את הלך מחשבתה של הוועדה גם למי שאיננו רופא	140
47. בכך שהוועדה הפחיתה את אחוזי הנכות של המערער בתחום הריאות נפל פגם משפטי, שכן הוועדה לא העמידה את המערער על אפשרות זו ולא נתנה לה הזדמנות להתגונן מפני החלטה זו	141
48. המסלול להגשת ערעור על החלטות הוועדה	144
49. וועדה רשאית לבחון מומים וחוליים, שלא נכללו במסגרת הערר שהוגש	145
50. החלטת וועדה מדרג ראשון נתנה שלא בסמכות - יוחזר לדיון	146
51. סמכות הוועדה לדון ללא הגבלה לליקויים מסויימים	148
52. הוועדה לא נימקה מדוע קבעה למבקש אחוזי נכות פחותים בתחום הדרמטולוגי - הוחזר לוועדה	150
53. גורמי סיכון וקשר סיבתי	152
54. קביעת דרגת נכות בגין תאונה	154

55. הוועדה הרפואית לעררים רשאית לדרוש מהמל"ל לערוך מעקב סמוי אחר נפגע המתדיין לפנייה.....	156
56. סמכותה של וועדה רפואית מאוחרת לדון בשאלת הקשר הסיבתי.....	160
57. החלטת הוועדה מושא הבקשה אינה מנומקת כלל והדבר עולה כדי טעות משפטית.....	161
58. תקנה 15 - החלטת הוועדה בעניין זה אינה מנומקת בצורה מספקת.....	162
59. אין טעם המצדיק להחזיר את העניין לדיון בוועדה משלא נפלה טעות משפטית בהחלטה.....	164
60. סמכות הוועדה לדון בהמשך נכויות זמניות שנקבעו על-ידה.....	166
61. כשהוועדה יושבת כערכאת ערעור על הוועדה מדרג ראשון, היא אינה מחוייבת להחלטותיה של הוועדה מדרג ראשון.....	167
62. על המשיב לעמוד תחילה לפני וועדה רפואית מדרג ראשון לצורך קביעת נכותו היציבה.....	168
פרק ד': סייג לקביעת דרגת נכות - סעיף 120 לחוק.....	173
1. הדין.....	173
2. כללי.....	173
3. בלטים דסקליים.....	175
4. ועדת הערעורים.....	176
5. תאונת עבודה.....	176
6. מצב נפשי.....	176
7. התערבות בית-הדין.....	177
פרק ה': התחשבות בנכות קודמת - סעיף 121 לחוק.....	179
פרק ו': עור - סעיף 122 לחוק.....	183
1. הדין.....	183
2. כללי.....	183
3. תקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה), התשט"ז-1956.....	190
3.1 תקנה 27 לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות).....	190
3.2 תקנה 28 לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות).....	192
3.3 תקנה 29 לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות).....	192
3.4 תקנה 30 לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות).....	193
3.5 תקנה 32 לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות).....	193
3.6 תקנה 34 לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות).....	193
פרק ז': ערעור - סעיף 123 לחוק.....	195
1. הדין.....	195
2. כללי.....	195
3. הערכאה המוסמכת.....	196

199	4. פגימה אורטופדית
200	5. סמכות הוועדה
200	6. דחיית ערר בשל אי-התייצבות המבוטח לבדיקה
201	7. וועדה מדרג שני מוסמכת לדון בכל הליקויים מהם סובל המבוטח העורר, לרבות אלה לגביהם אין הערר מטעמו מתייחס
201	8. נפל פגם משפטי בהתנהלות הוועדה הרפואית לעררים, הן לעניין קיום הדיון בהיעדרה והן לעניין אי ידועה בדבר מסמך חדש שבפני הוועדה
202	9. הוועדה לא היתה מוסמכת הוועדה להעניק למערערת מעבר ל- 19% נכות
204	10. הנכות של המבקשת הינה בגין פיגור ומצב נפשי וזהו הליקוי הרפואי אליו מתייחסת הוועדה
205	11. הוועדה רשאית היתה להגיע למסקנות שונות מאלו שתוארו בדו"ח האבחון
206	
	חלק ג': ועדות רפואיות מכוח הוראות חוק הביטוח הלאומי ותקנותיו - נכות כללית וענפיה השונים
209	שער א': נכות כללית
209	פרק א': מבוא
209	1. סוגי קצבאות
209	1.1 כללי
209	1.2 קצבת נכות
209	1.3 קצבה לשירותים מיוחדים
210	1.4 קצבה לילד נכה
210	1.5 גמלה למוגבלי בניידות
210	2. הדרך להגשת עררים
211	3. סוגי ועדות
211	3.1 כללי
211	3.2 נכות כללית
211	3.3 וועדה רפואית לילד נכה
212	3.4 שירותים מיוחדים לנכה
212	3.5 נפגעי פעולות איבה
213	3.6 וועדה לקבלת פטור ממס הכנסה
215	פרק ב': הגדרות - סעיף 195 לחוק המביטוח הלאומי
215	1. סעיף 195 לחוק
215	2. וועדה מדרג שני מוסמכת לדון בכל הליקויים מהם סובל המבוטח העורר, לרבות אלה לגביהם אין הערר מטעמו מתייחס
216	

3. נפל פגם משפטי בהתנהלות הוועדה הרפואית לעררים, הן לעניין קיום הדיון בהיעדרה והן לעניין אי ידועה בדבר מסמך חדש שבפני הוועדה.....	217
4. הוועדה לא היתה מוסמכת הוועדה להעניק למערערת מעבר ל- 19% נכות.....	219
5. הנכות של המבקשת הינה בגין פיגור ומצב נפשי וזהו הליקוי הרפואי אליו מתייחסת הוועדה.....	219
6. הוועדה רשאית היתה להגיע למסקנות שונות מאלו שתוארו בדו"ח האבחון.....	221
פרק ג': הטבות סוציאליות - סעיף 9 לחוק.....	223
1. הדין.....	223
2. הסכם ניידות.....	223
3. האם סוג הנכות כלול בהסכם הניידות לפי חוק ביטוח לאומי?.....	223
4. האם מוסמך המוסד לביטוח לאומי לנכות מקצבת ניידות של מוגבל בניידות?.....	224
5. האם ליקויי המערער נכללים במסגרת רשימת הליקויים שבהסכם הניידות?.....	225
6. האם התובעת זכאית לקבל גמלת זקנה מכוח סעיף 9 לפי חוק הביטוח הלאומי?.....	225
7. איזה מבין ההסכמים בעניין גמלת זקנה מיוחדת נכון להחיל על התובעת?.....	226
8. האם זכאי התובע לגמלה מיוחדת מכוח סעיף 9 לחוק הביטוח הלאומי?.....	226
9. האם זכאים אפוטרופסיו של פלוני לקבל הלוואה עומדת לרכישת רכב, בהתאם להוראות ההסכם בדבר גמלת ניידות?.....	227
10. האם זכאית התובעת לגמלת זקנה מיוחדת מכוח הסכם 1988 שנכרת בין המוסד לביטוח לאומי לבין מדינת ישראל?.....	228
11. האם התובעת מוגדרת כזכאית לגמלת זקנה מיוחדת לפי סעיף 9 לחוק הביטוח הלאומי?.....	228
12. האם התובע זכאי לתשלום קצבת ניידות כ"חסר רכב" לפי חוק הביטוח הלאומי?.....	229
13. האם התובעת זכאית לתשלום גמלת זקנת ולהשלמת הכנסה מכוח סעיף 9 לחוק הביטוח הלאומי?.....	229
14. האם התובע זכאי לחדש את קצבת הניידות עם שובו של התובע לארץ אחרי יותר משישה חודשים מחוץ לארץ?.....	230
15. האם התובעת מוגדרת כזכאית לגמלת זקנה מיוחדת מכוח סעיף 9 לחוק הביטוח הלאומי?.....	231

16. האם המערער זכאי לבחינה נוספת של הוועדה הרפואית לגבי גימלת ניידותו?.....	231
17. האם המערער זכאי לבחינה נוספת של הוועדה הרפואית לגבי גמלת ניידותו?.....	231
18. האם הביטוח הלאומי זכאי להחזר מהנתבע על הלוואות והטבות שנתן לו?.....	232
19. האם התובעת זכאית לגמלת זקנה מיוחדת מכוח סעיף 9 לחוק הביטוח הלאומי?.....	232
20. מימון מערכת התרעה וסטיה מנתיב - דחיית התביעה.....	233
פרק ד': ערעור - סעיף 10 לחוק.....	235
1. הדין.....	235
2. כללי.....	235
3. האם המערערת זכאית לגמלת ניידות עקב טעות משפטית בהחלטת הוועדה הרפואית?.....	235
4. האם ליקוייה של המערערת נכללים ברשימת הליקויים שבהסכם הניידות?.....	236
5. האם המערערת זכאית לגמלת ניידות מיוחדת?.....	236
6. האם המערער זכאי לבדיקה מחדש, נוכח טענתו כי חלה החמרה במצבו הרפואי?.....	237
7. האם הליקוי ממנו סובל המערער נכלל ברשימת הליקויים בהתאם להסכם הניידות?.....	237
8. האם זכאית המערערת לחלוק על קביעת הוועדה הרפואית על החלטתו בעניין שינוי שיעור הנכות שקבע לעניינה?.....	238
9. האם ניתן ליישם את ממצאי המערער במסגרת רשימת הליקויים שבתוספת להסכם הניידות?.....	239
10. האם ניתן לחלוק על החלטת הוועדה הרפואית בעניינו של המערער?.....	239
11. האם הממצאים הרפואיים שנקבעו למערער ניתנים ליישום ברשימת הליקויים שנקבעו בהסכם הניידות?.....	240
12. מדוע הוועדה הרפואית לא נימקה את התייחסותה לממצאים רפואיים כנדרש?.....	241
13. מדוע הוועדה הרפואית קבעה כי הממצאים הרפואיים במערערת ניתנים ליישום באופן חלקי?.....	241
14. האם מצבו הרפואי של המערער מצדיק יישום סעיף ליקוי על-פי התוספת להסכם הניידות?.....	242
15. האם יכול המערער לחלוק על החלטת וועדת העררים לניידות?.....	243
16. האם יכול המערער לחלוק על החלטת ועדת העררים לניידות?.....	243

17. האם יכול המערער לחלוק על החלטת ועדת העררים לניידות?.....	244
18. האם יכולה המערערת לחלוק על החלטת ועדת העררים לניידות?.....	244
19. האם יכול המערער לחלוק על החלטת ועדת העררים לניידות?.....	245
20. האם יכול המערער לחלוק על החלטת ועדת העררים לניידות כי אין לו כל דרגת נכות?.....	245
21. האם יכולה הוועדה הרפואית לקבוע כי המערער אינו נזקק לכסא גלגלים.....	246
22. חוק תכנית החירום הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2002 ו- 2003), התשס"ב-2002.....	247
פרק ה': הענקות - מתן הענקה - סעיף 387 לחוק.....	251
פרק ו': הענקות - מימון - סעיף 388 לחוק.....	255
פרק ז': גמלה מיוחדת למי שסובל ממוגבלות קשה - סעיף 206 לחוק.....	257
פרק ח': קצבת עידוד השתלבות בשוק העבודה ומענק חד-פעמי - סעיפים 222ג-222ד לחוק.....	259
פרק ט': קביעת נכות רפואית ואי-כושר - בדיקה מחדש של דרגת אי-כושר להשתכר - סעיף 214 לחוק.....	263
שער ב': נכים משתכרים ועקרות בית.....	265
פרק א': מבוא.....	265
פרק ב': עקרות בית.....	267
1. "עקרת בית נכה".....	267
2. "נכה".....	267
3. "התאריך הקובע".....	268
4. "ליקוי".....	268
5. גיל פרישה.....	268
6. תביעה למחיקת חוב בגין קבלת קצבת נכות כללית מהנתבע.....	268
7. תביעה לתשלום קצבת נכות מיידית ממועד קביעת הנכות ללא המתנה בת 90 יום.....	269
8. תביעה לקצבת נכות כללית בשל מצב סוציאקונומי קשה.....	270
9. סיווג תובעת כ"עובדת" או כ"עקרת בית".....	270
10. תביעה לקביעת יום פרוץ המחלה כיום הקובע לעניין קביעת קצבת נכות.....	271
11. תביעה לתשלום גמלת נכות רטרואקטיבית ממועד פנייתו הראשונה של התובע.....	271

12. תביעה להכרה בכך שאופי משק הבית, נטילת תרופות ואישפוזים תכופים משפיעים על הקביעה האם מדובר בעקרת בית נכה	273
13. תביעה להכרה בכך שהבסיס לחישוב השכר הקובע על-פי סעיף 195(3) לחוק הביטוח הלאומי הוא השכר הרבעוני	273
14. תביעה לקצבת נכות לעקרת בית בין גיל פרישה לגיל זקנה	274
15. תביעה לקצבת עידוד לנכה אשר הכנסותיו פחותות מ- 60% מן השכר הממוצע במשק	275
16. תביעה להכרה בכך שבקשה לגמלת נכות זמנית הוגשה בטרם עברו 90 יום ממועד השחרור מבית-החולים	276
17. תביעה להכרה רטרואקטיבית בנכויות לאסיר ציון	277
18. תביעה לביטול שלילת תושבות לעניין קצבת נכות	278
19. תביעה לקצבת נכות בעקבות הפסקת עבודה זמן קצר לפני גיל פרישה	280
20. תביעה לקצבת נכות של עצמאי שנאלץ לסגור את העסק עקב מצבו הרפואי	281
21. תביעה לתשלום קצבת נכות רטרואקטיבית	281
22. תביעה לקביעת מועד ההכרה בנכויות הרפואיות בהליך בקשת פטור ממס הכנסה, כמועד הגשת תביעה לנכות כללית	282
23. אופן הבדיקה האם הכנסה עולה על השכר בגינו ניתן לשלם קצבת נכות	282
24. תביעה לזכאות לתוספת תלויים לקצבת נכות כאשר לתובע יש הכנסה מנכסים	283
25. תביעה לקביעת התאריך הקובע זמן רב לפני הגשת התביעה	284
26. תביעה לקצבת נכות לחברת קיבוץ	284
27. תשלום קצבת נכות לאדם עם הכנסות גבוהות	285
28. תוספת תלויים לקצבת נכות כאשר התלויים מתגוררים אצל ההורה השני	285
29. תביעה לגמלת ניידות וקצבת נכות לאדם שעבר את גיל הפרישה	286
30. תביעה לשינוי סיווג "עקרת בית נכה" ל"נכה" משתכרת	286
31. תביעה לתשלום קצבת נכות לאדם הנמצא בחופשת מחלה סמוך ליציאתו לגמלאות	287
32. קביעת אחוזי נכות לצורך חוקים אחרים	288
33. התאריך הקובע לעניין סיווג כעקרת בית או כנכה משתכרת	288
34. בעל ליקוי חמור	289
35. תביעה להכרה של "דמי ברכה" לכומר כהכנסה מעבודה לצורך קצבת נכות	290
36. האם אופן חישוב ההכנסות לצורך קצבה הוא שנתי או חודשי	291

37.	האם דמי נסיעה נכללים בגדר הכנסה	292
38.	תשלום קצבת נכות בנוסף לתשלום קצבת אובדן כושר השתכרות	292
293.	מחברת ביטוח	293
39.	האם רכיב של שימוש ברכב בתלוש שכר רלוונטי לעניין קצבת נכות	294
40.	האם הגדלה בהכנסות לאחר הכרה באדם כנכה שוללת ממנו את קצבת הנכות	295
41.	האם יש לשלם קצבת נכות מיום התקיימות על התנאים של סעיף 195 לחוק ביטוח הלאומי או 15 חודשים אחורנית מיום הגשת התביעה	297
42.	האם שכר של "מתמחה" רלוונטי לקצבת נכות	297
43.	האם עבודה שנים לפני הגשת תביעה לקצבת נכות רלוונטית לעניין סיווג של "עקרת בית" או עובדת?	298
44.	חיוב רטרואקטיבי על קצבת נכות ששולמה שלא כדין	298
45.	זכאות לקצבת נכות לאור צו ההרחבה המצמצם את שבוע העבודה לחמישה ימים	299
46.	קצבת נכות לחבר בקיבוץ הנמצא בהליכי הפרטה	300
47.	הכרה באחוזי נכות לזכאי לגמלה לשיקום מקצועי אשר אינו זכאי לקצבת נכות על-פי סעיף 195 לחוק הביטוח הלאומי	302
48.	קצבת נכות לאישה שהגיעה לגיל פרישה כתלות בכך שגיל פרישתה של האישה נמוך יותר מזה של הגבר	303
49.	קביעת אחוזי נכות לעניין חוקים אחרים	304
50.	קצבת נכות בעקבות הטעיה של המוקד הטלפוני של המוסד לביטוח לאומי	305
51.	האם תשלום על חשבון בנק שעות נוספות ותשלום מקרן צדקה נחשבים כ"דמי מחלה"	306
52.	קביעת דרגת אי-כושר בהתאם לנכות הרפואית שנקבעה	306
53.	האם תוספת ביגוד נחשבת כהכנסה	307
54.	קביעה רטרואקטיבית של נכות	308
55.	תביעה לגמלת נכות כאשר הנכות לא מגיעה לשיעור הנדרש בחוק הביטוח הלאומי	309
56.	הכרה בנכות באופן רטרואקטיבי לנכה שהוא פסול-דין ללא אפוטרופוס	309
57.	קצבת נכות רטרואקטיבית לחסויה	310
58.	פרשנות המילה "בפועל" שבסעיף 195 לחוק	311
שער ג': קצבה לילד נכה המיועדת לסייע למשפחות המטפלות בילד הנכה בבית		
313.	פרק א': ילד נכה - הגדרת ילד נכה - סעיף 221 לחוק	313
315.	פרק ב': גמלאות בשל ילד נכה - סעיף 222 לחוק	315

פרק ג': מועד תשלום גמלאות בשל ילד נכה - גמלה מוגדלת למשפחות ילדים נכים - הכשרה מקצועית ודמי מחיה למבוטח שילדו הנכה נפטר - סעיפים 222א-1ב222 לחוק 317

שער ד': שירותים מיוחדים לנכה 319

פרק א': שירותים מיוחדים - סעיף 206 לחוק 319

פרק ב': כללי 321

פרק ג': הכשרה מקצועית לבן זוג של נכה - סעיף 215 לחוק 323

1. הדין 323

2. המונח "בן זוג" 323

פרק ד': ההלכה הפסוקה 325

1. המערערת אינה תלויה בזולת בעזרה רבה ברוב פעולות היום-יום, ברוב שעות היממה 325

2. "פעולות יום-יום" 325

3. המבחן הקובע הוא עצם שהות הנכה במוסד אשר מספק לכל הפחות את אחד מהשירותים המנויים בתקנה 6 לתקנות (מתן שירותים מיוחדים לנכים) 326

4. אשפוז במוסד סיעודי 326

5. האם דייר השוהה במסגרת של דיור מוגן, הוא בחזקת "נכה המוחזק במוסד" 327

6. חובת ההנמקה של הוועדה לעררים 327

7. סמכותו של בית-הדין לדון ב"שאלה משפטית" 328

8. קביעת הוועדה, לפיה המערערת עצמאית בהיגיינה אישית, אינה מתיישבת עם קביעתה הנוספת לפיה המערערת זקוקה לסיוע בהחלפת טיטולים - הערעור התקבל בחלקו 328

שער ה': חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970 329

פרק א': מבוא 329

1. הגדרת מונחים בחוק נפגעי פעולות איבה 329

2. "פגיעת איבה" 330

3. התנגשות עם אמבולנס בתפקיד חילוץ עקב מעשה טרור ותחולת חוק נפגעי פעולות איבה 331

4. "פגיעת איבה" 332

5. חזקת פגיעת איבה - סעיף 2 לחוק 332

6. ההלכה הפסוקה 333

6.1 יש צורך בקשר סיבתי בין פעולת האיבה לפגיעה 333

6.2 לא כל אימת שנפגע אדם ומבצע הפגיעה לא אותר, או שסיבתה אינה ידועה, מדובר בפעולת איבה 333

6.3 על-מנת שאדם יוכר כנפגע איבה חייב להתקיים קשר סיבתי ממשי בין הפגיעה הנטענת לבין פעולת איבה מסויימת	334
6.4 הבדל בין רקע פלילי לפעולת איבה	335
6.5 האם התובע זכאי לקבל קצבה לפי חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, כבן משפחה של אחותו?	335
פרק ב': תגמול לנכה - סעיף 4 לחוק	337
1. הדין	337
2. כללי	337
3. הלכה פסוקה	337
3.1 תפקידה של הרשות המאשרת היא לקבוע האם מדובר בפגיעת איבה כמשמעותה בחוק	337
3.2 חובת קיום קשר סיבתי בין פגיעת האיבה לבין נכותו של הנפגע	338
3.3 קביעת דרגת נכות היא בסמכותה של וועדה רפואית	338
3.4 פרשנותו של סעיף 34 לחוק שירות המדינה	338
3.5 בהיעדר הסכמה מצידו של התובע להשתלב בתכנית שיקום כפי שהוצע לו בשתי הוועדות שהתכנסו לדון בעניינו, לא ניתן היה להעריך כלל וכלל את יכולתו להשתקם וכיוצא מכך את יכולתו להשתלב שוב בשוק התעסוקה	339
פרק ג': קביעת דרגת נכות - סעיף 5 לחוק	341
1. הדין	341
2. כללי	342
3. הלכה פסוקה	342
3.1 הוועדה תשקול אם יש מקום לקבוע למערער נכות זמנית בתחום הנפשי בעקבות האירוע שהוכר	342
3.2 הוועדה הרפואית תתייחס לממצאי הוועדה בכל הנוגע לראיות שעל יסודן קבעה שהמערער סבלה בפגיעה מפגיעת ראש	343
3.3 יש לדון בהחמרת מצבו של המערער	343
3.4 הוועדה מילאה אחר הוראת פסק-הדין, לפיכך בית-הדין לא יתערב	344
3.5 החלטת הוועדה הרפואית לעררים ניתנת לערעור בפני בית-הדין האזורי לעבודה בשאלה משפטית בלבד	345
3.6 סעיף 5(ד) לחוק התגמולים מחיל את הוראת סעיף 119 לחוק הביטוח הלאומי	346
3.7 רופא או וועדה רפואית שנתמנו לעניין סעיף 118 לחוק הביטוח יקבעו את דרגת הנכות לפי המבחנים והכללים שהותקנו על-פי סעיף 10(ב) לחוק הנכים	346

3.8 היעדר נימוק בקביעה כי אין קשר על דרך של "החמרה" בין האירועים המוחיים שפקדו את המבקש ובין פגיעתו שהוכרה כפגיעת איבה 346

3.9 ערעור על אי-נימוק בדחיית בקשת המערער לקביעת דרגת נכותו מחדש בשל החמרת מצבו עקב אירוע פעולת איבה בו נפגע..... 349

3.10 אי-נימוק בקביעה הוועדה - אי-התייחסות לא התייחסה לאף אחד מגורמי הסיכון עליהם עמדה הוועדה מדרג ראשון 350

3.11 ערעור לפי סעיף 5 לחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה - אירוע איבה מיום 18.01.91..... 352

3.12 ערעור לפי סעיף 5 לחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה - אירוע איבה מיום 08.02.06..... 354

3.13 ערעור לפי סעיף לפני ערעור לפי סעיף 5 לחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה - התייחסות הוועדה לכלל המסמכים - אירוע איבה מיום 25.07.06..... 356

3.14 ערעור על החלטת הוועדה הרפואית לעררים לפיה קיימת החמרה במצבו של המשיב בשיעור של 10% - אי-נימוק החלטת הוועדה 357

3.15 הוועדה לא מילאה אחר הוראות פסק-הדין - יש מקום להורות על שינוי הרכב הוועדה, שכן בנסיבות אלה מתקיים החשש כי הוועדה תימצא נעולה בדעתה..... 358

3.16 מי שנפגע בפעולת איבה אינו מוגדר כ"נפגע" על-פי חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים 359

שער ו': וועדה לקבלת פטור ממס הכנסה - סעיף 9(5) לפקודת

מס הכנסה 361

פרק א': מבוא..... 361

פרק ב': פטור עקב נכות - סמכות בית-הדין לעבודה 363

פרק ג': פטור עקב נכות 365

1. האם מתוקף הפטור ממס הכנסה שמוענק למערער בפקודת מס הכנסה בשל היותו נכה - מתחייב בהכרח פטור ממס ריווח? 365

2. בית-המשפט העריך את שיעור הכנסתו של נכה 100% מ"יגיעה אישית" לצורך החלת פטור ממס לפי סעיף 9(5) לפקודה על 25%. זאת בהתחשב באופי העסק, ובמידה בה היה בנכויות להגביל את פעילותו בעסק 367

3. המחוקק לא החיל את הפטור לנכה על כלל הכנסותיו של הנכה וייחד אותו אך ורק לאותן הכנסות הקבועות בסעיף 9(5) לפקודה ועל-כן הפקודה אינה מעניקה גם פטור ישיר מתשלום מס על השבח שצבר במכירת זכויות במקרקעין 368

4. האם הפטור המוענק למערער מכוח סעיף 9(5) לפקודת מס הכנסה, על רקע היותו נכה, מחייב הענקת פטור ממס ריווח המוטל? 369

5.	מחיקת בקשה ליתן טעם לסירוב להכיר בסעיפי ליקוי	370
6.	דחיית בקשה להרחבת גבולות הפטור ממס הכנסה	370
7.	האם חלה הפליה של מושתלי דפיברילטור אוטומטי?	371
8.	האם סמכות לבית-הדין האזורי לעבודה לדון בערעור?	372
9.	האם נפל פגם בפעילות הוועדה?	372
10.	האם נעשתה טעות בחישוב הנכות בוועדה?	373
11.	לתחולת הנכות בגין סוכרת עם סיבוכים	373
12.	היעדר סעיף ליקוי ספציפי למושתל דפיברילטור	374
13.	מהם גבולותיו של הפטור ממס?	375
14.	אי-התייחסות הוועדה לטענות המערער	376
15.	האם נפלו טעויות בהחלטת הוועדה הרפואית?	377
16.	אימוץ מסקנה של היועץ למרות שאיננה מנומקת	378
17.	ערעור על קביעת הוועדה בתחום העור וכלי הדם	379
18.	אי-הוכחת פגמים בקביעת הוועדה	380
19.	אימוץ חוות-הדעת שהוגשה בוועדה	381
20.	קביעת הוועדה לשיעור הנכות היציבה של המערערת בגין בקע טבורי	381
21.	הסכמה להחזרת הדיון לוועדה בעניין הנוירולוגי	382
22.	תביעה לקבלת קצבת שארים עבור ניצול שואה	383
23.	אופן מילוייה של הוועדה אחר הוראה הנוגעת למתן נכות בגין כריתת הכליה שעבר המערער	383
24.	החזרת הדיון אל הוועדה הרפואית על-מנת להתגונן בגין האפשרות להפחתת אחוזי הנכות בגין לחץ דם	385
25.	אי-נימוק קביעת הנכויות של המערער	386
26.	האם הוועדה התעלמה ממצאים קיימים?	387
27.	אי-קביעת נכות לתקופת ביניים	388
28.	החזרת עניינו של המבקש לוועדה על-מנת שתתייחס לתסמונת דום הנשימה בשינה	390
29.	הועדות הרפואיות פועלות מכוח סעיף 9 לפקודת מס הכנסה ומכוח תקנות מס הכנסה	391
30.	ערעור על החלטת וועדה רפואית לעררים אינו ערעור בזכות	391
31.	דחיית ערעור על-הסף מחמת איחור בהגשתו	393
32.	קביעת הוועדה בהיעדר הנמקה	393
33.	אי-קביעת נכות בגין בעיית עיניים	394
34.	אי-יציאה ידי חובת הנמקה בתחום מערכת העיכול	395
35.	קבלת בקשה לחיוב בהוצאות בשל הימשכות הליכים	396
36.	קביעת דרגת נכות תוך התעלמות ממחלת סכרת ממושכת	397
37.	החזרת הדיון לוועדה לצורך קביעה בעניין משקל היתר	397
38.	הסכמת הצדדים להחזרת הדיון לוועדה ביחס לכתף שמאל	398

39. דחיית ערעור על החלטת וועדה רפואית לעררים אשר לא קבעה למערערת אחוזים מזכים לצורך קבלת פטור.....	399
40. הנמקת הוועדה בעניין מחלת הלב אינה מספקת.....	399
41. האם הוועדה מחוייבת לקביעותיה של ועדת משרד הביטחון?.....	400
42. השבת עניינו של המערער לוועדה הרפואית לעררים בעניין הקרדיולוגי.....	400
43. מועד קביעת הנכות.....	401
44. פרשנות בתי-הדין האזוריים לפריט 4(6) לתקנות הביטוח הלאומי.....	402
45. היקף ההכנסות בגינן זכאי המערער לפטור.....	403
46. פריסה ממשית ומהותית של ההכנסה שהתקבלה על דרך של מענקי פרישה.....	405
47. פיצוי פיטורין אינם עולים בגדר הכנסת עבודה.....	407
48. כדי שאדם יהיה זכאי לפטור לפי סעיף 9(5) לפקודה עליו להוכיח קיומה של הכנסה מיגיעה אישית וזו הוגדרה כ"פעילות אינדיבידואלית של ממש שהביאה לצמיחת ההכנסה".....	408
49. מהו אופן זקיפת עלות הסעות מאורגנות לעובדים?.....	409
50. כדי שאדם יהיה זכאי לפטור לפי סעיף 9(5) לפקודה עליו להוכיח קיומה של הכנסה מיגיעה אישית וזו הוגדרה כ"פעילות אינדיבידואלית של ממש שהביאה לצמיחת ההכנסה".....	410
51. סעיף 126(ב) לפקודה, אינו משתמש במונח "פטור", אולם סעיף 126(ב) לפקודה, נועד למנוע כפל מס והוא לא נועד ליצור הסדר שיש בו התעלמות מפעולה כלכלית והתעלמות מקיומו של גוף בעל ישות משפטית.....	412
52. האם תיקון מס' 136 לפקודת חל על המערערים?.....	413
53. האם יש להכיר בעמותה כמוסד ציבורי?.....	414
54. מהו ההליך המתאים לבירור בקשת המערערת לקבלת החזר מס?.....	415
55. האם כספי הפיצויים שקיבלה התובעת מהוויס הכנסה?.....	416
56. פטור על-פיצויי פרישה.....	417
57. המחוקק לא החיל את הפטור לנכה על כלל הכנסותיו של הנכה וייחד אותו אך ורק לאותן הכנסות הקבועות בסעיף 9(5) לפקודה ועל-כן הפקודה אינה מעניקה גם פטור ישיר מתשלום מס על השבח שצבר במכירת זכויות במקרקעין.....	418
58. זכות עזבון לפטור ממס על הכנסותיו של מנוח נכה.....	419
59. האם תקבול שקיבל המערער ממעסיקתו במסגרת הסכם פשרה מהווה פיצוי בגין הלנת שכר?.....	421
60. האם בגדר חישוב מאוחד חל הפטור של בת הזוג הנכה?.....	423

61. חיוב במס של סכומי כסף ששולמו למערערת מהשותפות לאחר מות המנוח.....	423
62. דחיית בקשת לאישור תובענה כייצוגית בעניין פטור ממענק פרישה.....	425
63. פטור על-פי סעיף 9(13) לפקודה - כיצד יש לפרש את הפטור בסעיף 9?.....	426
64. בהתאם להלכה הפסוקה הסמכות לדון בערעורים על החלטות של ועדות לעררים מכוח פקודת מס הכנסה נתונה לבית-הדין האזורי לעבודה. זכות הערעור תהא בהתאם להוראות סעיף 123 לחוק הביטוח הלאומי.....	428
שער ז': ביטוח סיעוד - סעיפים 223 עד 237 לחוק - והועדות הרפואיות.....	429
פרק א': כללי.....	429
1. הדין.....	429
2. כללי.....	430
3. "מבוטח".....	430
4. "מוסד סיעודי".....	430
5. הערכת תיפקוד.....	432
6. זכאות לקבלת גמלת סיעוד למי שאינו עומד בהגדרת "מבוטח".....	433
7. הערכת תפקוד בפעולות היום-יום ובצורך בהשגחה.....	433
8. האם מגורים בסמוך למוסד סיעודי בהם מסופקים שירותי ניקיון, הזנה ורפואה נחשבים ל"מוסד סיעודי"?.....	435
9. דחיית זכאות לגמלת סיעוד ואי-ביצוע בדיקה מחודשת לאחר הגשת בקשה.....	435
10. קביעת היקף שעות הסיעוד המוענקות לזכאי.....	436
פרק ב': גמלאות - הגדרות - סעיף 223א לחוק - הסעיף בוטל.....	439
פרק ג': גמלאות - גמלת סיעוד וביצוע בדיקת תלות במסגרת תכנית ניסיונית - הוראת שעה - סעיפים 224 ו-224א לחוק.....	441
1. הדין.....	441
2. כללי.....	444
3. המוסד לביטוח לאומי אינו הגוף הנותן שירותי סיעוד.....	445
4. חישוב הכנסות משפחה - "רנטה".....	446
5. הסמכות לבדיקה מחודשת.....	447
6. יחסי עובד-מעביד בין המוסד לביטוח לאומי לבין מצבעי הערכות התלות.....	448
7. חישוב הכנסות משפחה - בקשה לשינוי חישוב השכר הממוצע במשק.....	449

8. חישוב הכנסות משפחה - בקשה להפחתת ההפרש בין גובה ההכנסות לגובה התקרה בלבד.....	450
9. חישוב הכנסות משפחה - הכללת קצבת נכות בגובה הכנסות.....	450
10. אי-זכאות לגמלה לאור גובה הכנסות.....	450
11. חישוב גובה הכנסות בעצמאים.....	451
12. מיהות המטפל.....	452
פרק ד': גמלאות - ביצוע בדיקת תלות במסגרת תכנית ניסיונית - הוראת שעה - סעיף 224א לחוק.....	455
פרק ה': גמלאות - תשלום גמלת סיעוד - סעיף 225 לחוק.....	457
1. כללי.....	457
2. כללי.....	458
3. פרשנות סעיף 225(ג) לחוק הביטוח הלאומי.....	459
4. מיהות המעסיק של מטפל מכוח גמלת סיעוד.....	459
5. ירושת גמלת סיעוד.....	460
פרק ו': גמלאות - תשלום גמלת סיעוד לידי הזכאי, קבלת שירותי סיעוד על-ידי מי שמקבל גמלה בכסף, ניכוי הפרשות סוציאליות מגמלת, הוראות לעניין גמלת סיעוד בכסף - מתאם טיפול - סעיפים 225א-225 לחוק.....	463
פרק ז': גמלאות - תקופת אכשרה - סעיף 226 לחוק.....	467
פרק ח': גמלאות - סייג לזכאות - סעיף 227 לחוק.....	469
1. הדין.....	469
2. כללי.....	469
3. הגדרת בית אבות כ"מוסד סיעודי".....	470
פרק ט': גמלאות - מניעת כפל תשלומים, גמלאות - תחילת זכאות - סעיפים 228 ו-229 לחוק.....	473
פרק י': בדיקה - סעיף 230 לחוק.....	475
פרק י"א: גמלאות - הגבלת תקופת זכאות - סעיף 230א לחוק.....	477
פרק י"ב: וועדה לעררים לעניין מצב תפקודי - הוראת שעה - סעיף 230ב לחוק.....	479
1. הדין.....	479
2. כללי.....	479
3. התערבות בית-הדין בהחלטות ועדת הערר.....	479
4. הזכאות לגמלת סיעוד.....	483
פרק י"ג: וועדה מקומית מקצועית - סעיף 231 לחוק.....	485
פרק י"ד: תפקידי הוועדה המקומית המקצועית - סעיף 232 לחוק.....	487
פרק ט"ו: גמלאות - וועדה לעררים, הרחבת סוגי זכאים וגמלאות, וועדה ארצית לענייני סיעוד, תפקידי הוועדה הארצית, פיתוח והחזקה שוטפת של שירותים - סעיפים 233-237 לחוק.....	489

חלק ד': ועדות רפואיות מכוח דברי חקיקה שונים 493

שער א': חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959.....493

פרק א': פרשנות - הגדרות - סעיף 1 לחוק 493

1. הדין 493
2. כללי 495
3. "נצרך" 495
4. "תקופת שירותו עקב שירותו" 496
5. מחלה קונסטיטוציונלית - קשר סיבתי-משפטי 497
- 5.1 כללי 497
- 5.2 נטל ההוכחה 498
6. הבחנה בין תאונת עבודה לתאונת מקצוע וההבדלים בינם לבין ההסדר בחוק הנכים 499
- 6.1 כללי 499
- 6.2 הבחנה בין תאונת עבודה לבין ההסדר בחוק הנכים 500
- 6.3 ההבדלים בין חוק התגמולים וחוק הנכים לבין חוקי העבודה 500
- 6.4 ערעור על פסק-דינה של ועדת הערעור - מועד תחילת הזכאות לקבלת תגמולים במועד פטירת המנוח 501
7. ההלכה הפסוקה 503
- 7.1 לצורך הכרה במחלה על-פי סעיף 1 לחוק הנכים על התובע להוכיח שני תנאים מצטברים 503
- 7.2 עת עסקינן במחלה שפרצה או הוחמרה עקב טיפול רפואי שניתן במהלך השירות הצבאי, יש להכיר בה ככזו שנגרמה עקב השירות הצבאי, אף אם לא הוכחו רכיבי הרשלנות 504
- 7.3 על-מנת להכיר בפגימה מוכרת או מוסבת, צריכה להיות תחילה פגימה 504
- 7.4 אין חובה לוועדה הרפואית לאמץ חוות-דעת מומחה מטעם המערער, כשהיא חולקת על הממצאים בה 505
- 7.5 אם אין נכות, בוודאי שלא יכול להיות קשר סיבתי, הואיל וקיומה של נכות הינו תנאי הכרחי להכרה בקשר סיבתי 506
- 7.6 מוטל על הנכה, התובע תגמול ושיקום על-פי אותו חוק, להוכיח את תביעתו, כולל יסוד קשר הסיבתי לפיו אירעה הנכות עקב השירות 507
- 7.7 מטרת החוק אינה פיצוי נזיקי לנכה בגין הפסדי השתכרות בפועל, אלא הקלה על הנכה בחוק הסוציאלי 507
- 7.8 אין זה סביר להגביל את שיקול-דעתה הרפואי מקצועי של הוועדה לתוצאות בדיקת עזר 508

7.9 כל פגימה הנובעת ישירות מהחבלה באותה תאונה מוכרת כפגימה שנגרמה בזמן השירות ועקב השירות.....	509
7.10 החלטת וועדה רפואית עליונה לא היתה בת-חורין לקבוע שאין להעניק כלל אחוזי נכות, אלא חייבת היתה להעניק אחוז אחד.....	509
7.11 לא די באיתור קרע, בבדיקת M.R.I, על-מנת לחייב את הוועדה, בניגוד לשיקול-דעתה.....	510
7.12 הוועדה פעלה כראוי כאשר קבעה אחוזי נכות בהתאמה.....	510
7.13 לא הוכח קשר משפטי-סיבתי בין השירות לפריצת המחלה.....	511
7.14 יש קשר של גרימה, בין תנאי השירות לבין פגימה נפשית.....	512
7.15 נטל ההוכחה לקיום הקשר הסיבתי בין המחלה לבין השירות מוטל על המערער.....	512
7.16 ערעור על דחיית הכרה במשיב כזכאי לזכויות נכה - אי-קיום PTSD.....	514
7.17 ערעור על החלטת ועדת הערעורים - המשיבה לא עמדה בנטל להוכיח כי "מתקבל מאוד על הדעת" כי התקיים קשר הסיבתי בין הפטירה לאינטרפרון.....	515
7.18 ערעור על פסק-דינה של ועדת הערעור - לא הוכח כדבעי קיומו של קשר סיבתי בין תנאי השירות לבין פרוץ המחלה.....	516
7.19 ערעור על החלטת המשיב לפיה אינה קיימת עדות לקיומו של PTSD.....	517
7.20 ערעור על החלטת המשיב אשר דחה את בקשת המערערת להכרה בנכותה בגין מחלת CRPS.....	518
7.21 תביעת המערער להכרה במסגרת "המסלול הירוק" בגין מחלות הסרטן בעקבות פעילותו בקישון.....	518
7.22 ערעור על החלטת המשיב לפיה לא הוכח קשר סיבתי בין אירוע מיום 25.07.12 לבין מחלת הסוכרת בה היא לקתה.....	519
7.23 ערעור על החלטת קצין התגמולים לפיה החבלה מיום 11.07.12 לא אירעה עקב השירות.....	520
7.24 ערעור על החלטת המשיב לפיה כי לא הוכח קשר סיבתי בין המחלה המיאלופתית של עמוד השדרה הצווארי והמותני, ממנה סובל המערער, לבין תאונת הדרכים ותנאי שירותו הצבאי.....	521
7.25 ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר סיבתי בין תנאי שירותו הצבאי של המערער לבין תלונותיו על טנטון.....	521
7.26 ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר בין מחלתו הנפשית ממנה הוא סובל, לבין תנאי שירותו הצבאי - קיומו של קשר מסוג החמרה בשיעור של 66%, בין הפגימה הנפשית ממנה סובל המערער לבין תנאי שירותו הצבאי.....	523

7.27 ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר סיבתי בין כאבי גב תחתון וירך ימין של המערער לבין אירוע מיום 18.12.11 במהלך שירותו הצבאי.....	524
7.28 ערעור על החלטת קצין התגמולים לדחות את בקשתם של המערערים להכיר בזכויותיהם לפי חוק משפחות החיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) בעקבות פטירתו של בנם המנוח.....	525
8. ערעור על החלטת המשיב, אשר דחה את בקשת המערער להכרה בנכותו וקבע כי אין קשר סיבתי בין כאבי גב תחתון עם קרינה והירדמות רגלו הימנית לבין אירוע מיום 27.11.10.....	526
9. ערעור על החלטת המשיב לפיה כי אין קשר בין מצבו הנפשי לבין תנאי שירותו הצבאי - הוכחת קשר סיבתי של החמרה בין תנאי שירותו של המערער לבין מחלתו הנפשית.....	528
10. האם תסמונת התעלה הקרפלית, ממנה סובלת המערערת כיום נגרמה בשל עבודתה של המערערת מול מחשב בתקופת השירות הצבאי?.....	528
11. ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר בין מחלת הסוכרת לבין תנאי השירות בצבא.....	530
12. ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר סיבתי בין מצבה הנפשי של המערערת לבין תנאי שירותה הצבאי.....	531
13. ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר בין כאביו בעמוד שדרה צווארי לבין תנאי שירותו בשירות בתי הסוהר.....	532
14. ערעור על החלטת המשיב לפיה כי אין קשר בין מצבו הנפשי לבין תנאי שירותו הצבאי.....	533
15. ערעור על החלטת המשיב לפיה לא ניתן להכיר בנכות האורתופדית ואין קשר בין כאבי גב תחתון לבין אירוע מיום 20.01.09 ותנאי השירות הצבאי.....	533
16. ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר בין הכאבים בכתפיים ובכף יד ימין לבין השירות במשטרה.....	534
17. ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר בין ליקוי השמיעה והטינטון לבין תנאי השירות במשטרה.....	535
18. ערעור על החלטת המשיב לפיה לא הוכח קשר סיבתי בין אירוע מיום 02.09.10 לבין תלונות על ברך שמאל.....	535
19. ערעור על החלטתה לפיה המערער אינו עונה על הגדרת נכה.....	536
20. ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר בין מחלת הפסוריאזיס לבין העבודה בשירות בתי הסוהר.....	537
21. ערעור על החלטת המשיב לפיה לא הוכח קשר בין מחלת המיגרנות לבין תנאי השירות הצבאי.....	538
22. כאבים בגב תחתון ובצוואר הינם על רקע מהלך טבעי וכרוני.....	539

23	ערעור על החלטת קצינת התגמולים לפיה אין קשר בין המצב הנפשי
540	ובין תנאי השירות בגיבושון.....
24	ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר בין מחלת הסוכרת ובין
540	תנאי שירות הצבאי.....
25	ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר בין מחלת הסוכרת ובין
541	תנאי השירות בצבא.....
26	ערעור על החלטת קצין התגמולים לפיה אין קשר בין הופעת
542	הכאבים בשוק ימין לבין אירוע מיום 02.08.12 במהלך שירותו הצבאי
542	במילואים.....
27	ערעור על החלטת המשיב לפיה לא הוכח קשר סיבתי בין תלונותיו
542	לטינטון קבוע לבין תנאי השירות.....
28	ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר בין כאבי הגב התחתון
543	והפתולוגיה הדיסקלית לבין תנאי השירות.....
29	ערעור על החלטת המשיב לפיה לא הוכח קשר סיבתי בין תלונותיו
544	בנוגע לגב תחתון וצווארי לבין חבלותיו בארבעה אירועים שהתרחשו
544	במהלך שירותו הצבאי.....
30	ערעור על החלטת המשיב כי אין קשר בין ההפרעה בגב תחתון לבין
545	תנאי שירות הצבאי.....
31	ערעור על החלטת קצין התגמולים בה קבע המשיב ש"אינה קיימת
549	נכות אורגנית או נפשית הקשורה בחבלה בראש".....
32	ערעור על החלטת קצין התגמולים אשר דחה את בקשת המערער
547	להכרה בנכות וקבע כי אין קשר סיבתי בין תנאי שירותו הצבאי לבין
547	ה"הפרעה" בכתף ימין.....
33	ערעור על החלטת המשיב, אשר דחה את בקשת המערער להכיר
548	בנכותו הנפשית.....
34	ערעור על קבלת "ראיה חדשה" ואי-שינוי החלטה קודמת לפיה אין
549	קשר בין כאבי גב תחתון של המערער לבין שירותו הצבאי.....
35	האם יש להעמיד את המערער לבדיקה רפואית חדשה?.....
36	ערעור על החלטת המשיב לפיה המחלה בבלוטת התריס לא החמירה
553	במהלך השירות הצבאי.....
37	ערעור על החלטת קצין התגמולים הדוחה קיומו של קשר סיבתי בין
554	פגימה בעמוד שדרה תחתון של המערער לבין אירוע חבלתי בתקופת
554	שירותו הצבאי.....
38	מצב כתף ימין של המערער החמיר בשיעור של רבע מדרגת נכותו
556	הכוללת לאחר טיפול רפואי בתקופת השירות הצבאי ועקב
556	השירות.....
39	ערעור בהחלטת המשיב אשר קבע כי אין קשר בין כאביו בכתף ימין
557	לבין תנאי שירותו הצבאי במשך 27 שנים.....

40. ערעור על החלטת קצין התגמולים במסגרתה נדחתה תביעתו של המערער להכרת זכות כנכה בעקבות מחלת לחץ דם גבוה ראשוני.....	558
41. ערעור על החלטת המשיב כי אין קשר בין מצב עמוד שדרה מותני שלו לבין תנאי שירותו הצבאי.....	559
42. האם מפקדיו של המערער, טירון בחיל השריון, היו קשובים למצוקתו הבריאותית, או שמא הצעדים שנקטו תרמו באופן משמעותי להתדרדרות ראייתו בעין ימין?.....	559
43. ערעור על החלטת המשיב בה נקבע כי אין קשר בין כאבי כתף וגב תחתון לבין אירוע החבלה.....	561
44. ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר בין המערער לבין תנאי שירותו במשטרה.....	562
45. ערעור על החלטת המשיב אשר קבע כי לא הוכח קשר סיבתי בין תנאי שירותו הצבאי לבין מחלת עמוד השדרה המותני.....	562
46. ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר בין הטרשת הנפוצה בה לקתה המערערת לבין תנאי שירותה הצבאי.....	563
47. ערעור על החלטת המשיב כי אין קשר סיבתי בין מחלתו הנפשית לבין תנאי שירותו הצבאי.....	564
48. האם למערער "נכות" כמשמעה בחוק הנכים?.....	565
49. ערעור על החלטת קצין התגמולים לפיה אין קשר סיבתי בין המצב הנפשי ובין תנאי השירות הצבאי.....	566
50. ערעור על החלטת קצין התגמולים - אין קשר סיבתי בין העוורון ממנו סובל המערער לבין תנאי השירות הצבאי.....	567
51. ערעור על החלטת המשיב אשר דחה את בקשת המערער להכרה בזכות לפי חוק הנכים וקבע כי לא קיימת נכות שמיעתית באוזנו הימנית.....	568
52. ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר בין מצבו הנפשי לבין תנאי שירותו בצבא - הגשת ראיות נוספות.....	569
53. מהי מחלת הנפש הימנה סובל המערער? והאם הוכיח המערער קשר סיבתי בין תנאי שירותו, לרבות האירוע משנת 1988, לבין מחלת הנפש בה לקה?.....	570
54. ערעור על החלטת קצין התגמולים אשר קבע כי תצהיר מפקדו של המערער אינו "ראיה חדשה".....	571
55. האם יש קשר סיבתי בין מחלתה של המערערת לבין שירותה במשטרה?.....	572
56. ערעור על החלטת המשיב - קשר סיבתי בין הפגימה בברכו הימנית לבין חבלה בברך זו שהתרחשה במהלך משחק כדורסל בעת חופשה במהלך השירות הצבאי.....	573

57. החלת חוק הרשויות המקומיות ולא חוק הנכים על מקרה פגיעתו של חבר בכיתת כוננות - הערעור התקבל..... 574

58. קיים קשר סיבתי בין הפגימה בגב תחתון של המערער לבין פציעתו במבצע "עמוד ענף"..... 575

59. בקשה להכרה בנכות אורתופדית - המערער הוכיח כי קיים קשר סיבתי בין שירותו הצבאי לבין הפגימה בעמוד שדרה מותני וכאבי גב תחתון..... 577

פרק ב': פרשנות - חבלה בדרך למחנה או ממנו - סעיף 1א לחוק..... 581

פרק ג': תקנות הנכים (כללים לקביעת דרגת נכות מיוחדת), התשכ"ו-1965..... 583

1. הדין..... 583

2. דרגת נכות מיוחדת..... 584

פרק ד': תגמולים בדרך של מענק לנכים שדרגת נכותם 10 עד 19 אחוזים - סעיף 4 לחוק..... 587

פרק ה': תגמולים לנכה שקיבל מענק ולאחר-מכן נקבעה לו דרגת נכות גבוהה מ- 19 אחוזים; מועד תשלום המענק - סעיפים 4א ו- 4ב לחוק..... 589

פרק ו': תשלום מקדמה לנכה שדרגת נכותו 10 עד 19 אחוזים - סעיף 4א לחוק..... 591

פרק ז': אי-תשלום תגמולים נוספים - סעיף 4ד לחוק..... 593

פרק ח': תחילה ותחולה; ברירת מענק - סעיפים 4ה ו- 14 לחוק..... 595

פרק ט': תגמולים לנכים של 10-100 אחוז - תוספת לנכה בעל דרגת נכות מיוחדת - סעיפים 5 ו- 5א לחוק..... 597

1. הדין..... 597

2. נכה עשוי להיות זכאי לתגמולי קיום בגין חוסר יכולת תעסוקתית, זמנית או צמיתה, הנובעת ממצבו הרפואי..... 597

3. השכר הקובע בסעיף 5 לחוק זהה לשכר הקובע שבסעיף 1 לחוק..... 597

פרק י': תגמול למחוסר הכנסה - סעיף 6 לחוק..... 599

1. הדין..... 599

2. המועד הראוי לתחילת תשלום תגמול נצרך..... 599

פרק י"א: תגמולים מיוחדים - סעיף 7 לחוק..... 601

1. הדין..... 601

2. פרשנות סעיף 7 לחוק..... 601

פרק י"ב: נכים שהגיעו לגיל פרישה - סעיף 7א לחוק..... 603

פרק י"ג: תוספת למימון צרכים מיוחדים - סעיף 7ב לחוק..... 605

פרק י"ד: תוספת לנכה בגיל 55 ויותר - סעיף 7ג לחוק..... 607

פרק ט"ו: קביעת דרגת נכות - סעיף 10 לחוק..... 609

1. הדין..... 609

2. כללי	609
3. תקנות הנכים (כללים לקביעת דרגת נכות מיוחדת), התשכ"ו-1965	609
4. תקנות הנכים (מבחנים לקביעת דרגות נכות), התש"ל-1969	610
5. כיצד יש לעגל את שיעור הנכות המשוקללת כאשר היא כוללת חלקי אחוזים?	610
6. הסמכות להחליט בעניין שיעור הנכות של המשיב נתונה לוועדה הרפואית בלבד	610
7. הוועדה אינה יכולה לקבוע נכות כזמנית או להפוך נכות קבועה לזמנית משום סירוב של הנכה לבצע טיפול רפואי שהומלץ על-ידה	611
8. הרואה עצמו נפגע מהחלטת וועדה רפואית בדרג ראשון, רשאי לערור על החלטת וועדה זו לוועדה רפואית עליונה	612
9. על החלטתו של קצין התגמולים ניתן היה להגיש ערעור לוועדת הערעורים	613
10. קביעת הנכות תהיה, אף היא, מושפעת מההתפתחות והשינויים במדע הרפואה	614
11. תקנות "ישנות" שפג תוקפן, עלולה לגרום לעיוות דין לנכה	615
12. התיישנות למעלה מ- 25 שנה דינה דחיה	615
13. הוועדה רפואית תקבע מזמן לזמן את דרגת נכותו של הנכה	616
14. שינוי דרגת נכות בהתחשב במצבו של האיבר השני	616
15. ערעור על פסק-דינה של ועדת הערר לפי חוק הנכים - הצגת ראיה חדשה	616
16. ערעור על החלטת ועדת הערעורים לפיה נדחה ערעורה של המערערת על החלטת קצין התגמולים לדחות את תביעתה להכיר בה כנכה לפי חוק התגמולים (נכים ושיקום) בשל מחלת הסוכרת מסוג 1	618
17. האם יש מקום להחזיר את עניינו של המערער לוועדה בהרכב אחר או להחזיר את עניינו לוועדה באותו הרכב?	621
18. ערעור על פסק-הדין של ועדת הערעורים לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום) במסגרתו נדחה ערעור שהגישה המערערת על החלטת קצין התגמולים	622
19. בקשה להגדלת דרגת הנכות - בסמכות הוועדה הרפואית	624
20. בקשה חוזרת להכרה בטנטון קבוע	625
21. קשר סיבתי של גרימה, ולחילופין - של החמרה, בין טיפול הרשלני לבין מצב נפשי	626
22. אין בעובדה שההכרה בפגיעה כפגיעת איבה היתה על-דרך ההחמרה כדי לחייב הנמקה נוספת של הוועדה הרפואית לעררים	627
פרק ט"ז: סירוב לקבל טיפול רפואי - סעיף 11 לחוק	629
פרק י"ז: וועדה רפואית עליונה - סעיף 12 לחוק	631

631.....	1. הדין
631.....	2. כללי
2.1 הוועדה הרפואית העליונה מוסמכת לבחון מחדש את החלטתה של הוועדה הרפואית	631.....
2.2 המבקש רשאי לערער על החלטת הוועדה העליונה לפני בית-המשפט המחוזי בנקודה משפטית בלבד	632.....
2.3 התיק יוחזר אל הוועדה הרפואית העליונה על-מנת שתיקבע לו דרגת נכות	633.....
2.4 אין חובה כללית שוועדה עליונה הדנה בדרגת הנכות, תהא מורכבת מחברים מומחים בלבד	633.....
2.5 הגשת ערעור לבית-המשפט המחוזי על החלטת וועדה רפואית העליונה הינו 45 יום ממועד קבלת ההחלטה	633.....
2.6 קביעת הוועדה הנוגעת לקביעת הקשר הסיבתי הינה קביעה רפואית שבית-משפט אינו נוהג להתערב בה	634.....
2.7 אין חובה על הוועדה הרפואית העליונה לאמץ חוות-דעת רפואית מסויימת	635.....
2.8 בית-המשפט אינו מוסמך להתערב בהחלטת הוועדה העליונה	635.....
2.9 לא כל ההחמרה בפגימה נובעת מן השירות	636.....
2.10 האם התקיים פגם משפטי בהחלטת הוועדה הרפואית העליונה?	637.....
3. ערעור בשאלה של מתן נכות נפרדת במקרה זה בגין כאבים ושינויים שחיקתיים בנוסף לקביעה של 40% נכות בשל הגבלת יישור הברך	638.....
4. טענות לדחיית תביעה על-הסף - חוסר סמכות עניינית ומקומית	639
5. ערעור על החלטת הוועדה הרפואית לעררים כי המערער זכאי ל- 15% נכות זמנית וכי לא נותרה לו נכות יציבה בגין פגיעתו בעבודה	640.....
6. דחיית תביעה על-הסף - סמכות עניינית	640.....
7. האם היה מקום לקזז את המענק מהנכות הזמנית שנקבעה בהחמרת המצב?	641.....
8. ערעור על דחיית תביעת התובעת לתשלום תגמול פרישה מוקדמת	642.....
9. תביעה המכוונת כנגד החלטת "וועדה רפואית לעררים - קרנות הפנסיה" כי לתובע נכות מלאה בשיעור 100%, כאשר החלוקה היא 30% בגין תאונת עבודה ו- 70% בגין מחלותיו	643.....
10. ערעור על החלטת הוועדה הרפואית לעררים אשר התאימה למערער נכות רפואית בשיעור 19.25% ולא הפעילה בעניינו את תקנה 15 לתקנות הביטוח הלאומי	645.....

11. בקשת רשות ערעור על פסק-דינו של בית-המשפט המחוזי, בגדרו נדחה ערעור המבקש על החלטת וועדה רפואית עליונה שלא להכיר בהחמרה במצבו הנפשי - סכיזופרניה - הערעור נדחה.....	646
12. עתירה שעניינה שיעור הנכות שנקבעה לעותר על-ידי הועדות הרפואיות הפועלות מכוח חוק הנכים - העתירה נדחתה.....	647
13. בקשת רשות ערעור על פסק-דינו של בית-המשפט המחוזי, שקיבל את הערעור על פסק-דינה של ועדת הערעורים על-פי חוק הנכים, וקבע, כי המבקשת לא תוכר כנכת צה"ל - הבקשה התקבלה.....	648
14. ערעור על החלטת הוועדה הרפואית העליונה - פגיעה שורשית - הערעור נדחה.....	651
15. הפחתת אחוזי נכות.....	653
16. הסמכות להכיר בפגיעה נפשית.....	655
פרק י"ח: ערעור לפני בית-המשפט המחוזי - סעיף 12א לחוק.....	659
1. הדין.....	659
2. כללי.....	659
3. על מבקש הרשות להראות כי הבקשה מגלה חשיבות או מעוררת סוגיה משפטית כללית.....	659
4. בית-המשפט יתערב כאשר ישנם פגמים בהחלטת הוועדה.....	660
5. טוב היה עושה בית-המשפט המחוזי אם היה מורה על השבת הדיון בעניינו של המבקש לגורם המוסמך.....	660
6. הוועדה רשאית שלא לקבל את ממצאים מחוות-דעת המומחה מנימוקים סבירים.....	661
7. טענות עובדתיות אין מקומן להתברר במסגרת ערכאת ערעור....	662
8. עיגול נכותו של המערער כלפי מטה מהווה טעות משפטית.....	663
9. הוועדה תיבחן האם למערער נכות בגין כאביו בברכו השמאלית והאם יש להכיר בפגימה זו כנכות מוסבת.....	663
10. עניינו של המערער יובא בפני וועדה בהרכב אחר, כדי שיראה כי אכן הצדק נעשה.....	664
פרק י"ט: ועדות ערעור - סעיף 26 לחוק.....	667
1. הדין.....	667
2. כללי.....	667
3. אי-התערבות בית-משפט של ערעור - הטעמים.....	667
פרק כ': סמכויות עזר - סעיף 27 לחוק.....	669
1. הדין.....	669
2. כללי.....	669
3. סמכות הוועדה להיזקק לסרט וידיאו או חקירה סמויה.....	669
4. חסינות שיפוטית של ועדת התגמולים.....	669

5. ועדה רפואית הפועלת מכוח חוק הנכים (תגמולים ושיקום) אינה מוסמכת - בשים לב להסדרים החקיקתיים הקיימים - להורות על עריכת חקירה סמויה בעניינו של נבדק.....	670
פרק כ"א: סדרי דין - סעיף 28 לחוק	671
1. הדין.....	671
2. כללי.....	671
3. סמכות להיזקק לידיעתם ולניסיונם של חבריה בעניינים שבמומחיותם.....	671
4. חוות-דעת שאיננה ערוכה לפי כללי הדין.....	671
5. סעיף 28 מול סעיף 35 לחוק.....	672
6. על וועדה לבחון כל אחת מחוות-הדעת שבפניה.....	672
פרק כ"ב: קביעת דרגת נכות יחד עם חוות-דעת על הקשר הסיבתי - סעיף 28א לחוק	675
1. הדין.....	675
2. כללי.....	675
3. סעיף 28א לחוק הנכים דורש לשוב ולקבוע את שיעור ההחמרה על-פי חוות-דעת רפואית שיש בה קשר סיבתי.....	676
4. קצין התגמולים התבסס על החלטת הוועדה הרפואית.....	677
5. ישנו קשר סיבתי בין המחלה ממנה סבל המנוח לבין נסיבות פטירתו.....	677
6. אין קשר סיבתי בין כאבי הגב לבין התאונה.....	677
7. בכל מקרה ומקרה מתחייבת הנמקה של תוצאת החישוב האמור ואין להסתפק בקביעה בעלמא.....	678
8. הוועדה הרפואית מוסמכת לקבוע אחוזי נכות שהוכרה על-ידי קצין התגמולים אשר נגרמה על-ידי השירות הצבאי.....	678
9. ערעור על החלטת קצין התגמולים שלא להכיר במחלת הקרוהן ממנה המערער סבל כמחלה שנגרמה או הוחמרה עקב השירות הצבאי - הערעור נדחה.....	678
10. בקשת רשות ערעור על פסק-דינו של בית-המשפט המחוזי, שדחה את ערעורו של המבקש על החלטתה של הוועדה הרפואית העליונה הפועלת על-פי חוק הנכים - הבקשה נדחתה.....	681
11. עתירה על החלטתו של בית-הדין הארצי לעבודה, שדחה בקשה לרשות ערעור על פסק-דינו של בית-הדין האזורי - העתירה נדחתה.....	683
12. בקשת רשות לערער על החלטת בית-המשפט השלום, לפיה נעתר בית-המשפט לבקשתו של התובע, המשיב ומינה מומחה נוסף, אורתופד בתחום הברכיים - הבקשה נדחתה.....	685
13. בקשות להעברת דיונים בערעורים על החלטות הוועדות הרפואיות העליונות מחוסר סמכות מקומית - הבקשות נדחו.....	686

14. ערעור על פסק-דינה של ועדת הערר לפי חוק הנכים - קשר סיבתי בין מחלת הלוקמיה בה לקה המערער לבין חשיפתו לקרינה בזמן שירותו הצבאי - הערעור התקבל 687

15. בקשת רשות ערעור על החלטת ועדת עררים לפי חוק הנכים - "ניכה נצרך" בשל מחלת סכיזופרניה - הבקשה נדחתה 690

16. ערעור על החלטת המשיב, אשר דחה את בקשת המערער להכרה בנכותו משקבע, כי לא הוכח קשר סיבתי בין תלונותיו בנוגע לגב תחתון וצוואר לבין חבלותיו בארבעה אירועים שהתרחשו במהלך שירותו הצבאי - הערעור נדחה 691

17. בקשת הנתבעת 4, מדינת ישראל-משרד הביטחון, לסילוק התביעה על-הסף - התביעה היתה בגין התרשלותן של הנתבעות באבחון וטיפול של חסימה מולדת (UPJ) ממנה סבלה התובעת - הבקשה התקבלה 693

18. ערעור על החלטת המשיב, לפיה אין קשר סיבתי בין ליקוי השמיעה והטנטון של המערער לבין תנאי שירותו במשטרה - הערעור נדחה 696

19. בקשה למחיקת התביעה על-הסף - כרטיס נכה "לפטור מעמידה בתור" - הבקשה התקבלה 699

20. ערעור על החלטת המשיב, שדחתה את תביעת המערער להכרת זכות לפי חוק הנכים - סוכרת וכאבי גב - הערעור התקבל 700

21. ערעור על החלטת המשיב, בה קבע המשיב, כי אין קשר בין כאבי הגב התחתון של המערער, לבין שירותו במשטרה - הערעור נדחה 702

22. בקשה להביא ראיות לסתור את קביעת הוועדה הרפואית, ולמנות מומחה בתחום האורטופדיה - הבקשה התקבלה 703

23. ערעור על החלטת המשיב, אשר דחה את בקשת המערער להכרה בנכותו - כאבי גב - הערעור נדחה 704

24. ערעור על החלטת המשיב, בה דחה המשיב את תביעת המערער להכיר בו כנכה בעקבות אירוע חבלתי שקרה מחוץ לשעות העבודה, בו נחבל המערער בקרסול ימין - הערעור נדחה 705

25. נדון ערעור על החלטת קצין התגמולים, לפיה אין קשר סיבתי בין כאבי הגב התחתון מהם סבל המערער עוד טרם הגיוס לבין תנאי השירות הצבאי - ספונדילוליזיס - הערעור נדחה 707

26. ערעור על החלטת המשיב, לפיה אין קשר סיבתי בין ההפרעה בעמוד השדרה המתני לבין תאונות שעבר המערער בשירותו - הערעור נדחה 709

פרק כ"ג: הרכבן של ועדות רפואיות - סעיף 29 לחוק 713

פרק כ"ד: הבקשות וההחלטה בהן - סעיפים 30 עד 35 לחוק 715

1. בקשות - סעיף 30 לחוק 715

715.....	1.1 כללי
715.....	1.2 מהי "תביעה" ומהו "יום הגשת התביעה".
716.....	1.3 יש לפרש את התביעה "יום הגשת התביעה" כיום בו הוגשה הבקשה לקבלת תגמול הנצרך
716.....	2. ההחלטה בבקשות - סעיף 31 לחוק
716.....	2.1 הדין
716.....	2.2 חובת הנמקה
717.....	3. חובת פסיקה "בהקדם"
717.....	4. מילווה עד למתן החלטה - סעיף 31א לחוק
	פרק כ"ה: התיישנות תביעות - הארכת מועד התיישנות בחבלה רשומה
719.....	- סעיפים 32 ו-32א לחוק
719.....	1. הדין
719.....	2. תקופת התיישנות
720.....	3. החלטה חדשה - אף אם ניתנה החלטה סופית
720.....	4. סמכות קצין תגמולים להאריך מועדים
721.....	5. "שיקולי-צדק"
721.....	6. התביעה מתיישנת בתום שלוש שנים
722.....	7. על המערער להרים את הנטל להוכיח כי יש להאריך את מועד ההתיישנות
722.....	8. ההתיישנות לא חלה על מחלות של הסכיזופרניה
723.....	9. יש להוכיח חבלה רשומה
723.....	10. יש לאפשר למערער להביא את ראיותיו היות ויש קשר סיבתי בין שירותו הצבאי לבין מחלת הלב ממנה הוא לוקה כיום
724.....	11. בהיעדר חבלה רשומה כלשהיא לא ניתן, להאריך את תקופת ההתיישנות
724.....	12. לא ניתן להאריך את תקופת ההתיישנות הקבועה בחוק מאחר שלא מתקיימים במצטבר תנאי החוק מכוח סעיף 32א לחוק
725.....	13. העלאת טענת ההתיישנות לראשונה בסיכומי המשיב הינה נפסדת ובלתי-ראויה
726.....	14. בקשה למחיקה על-הסף - התיישנות
727.....	15. מחיקת תביעה על-הסף - תביעה בגין רשלנות רפואית לכאורה במהלך ביצוע ניתוח לסגירת נקב באוזן
728.....	16. מהו למעשה מועד תחילת מניין הימים לצרכי חישוב תקופת ההתיישנות בתביעת מעביד - מיטיב?
728.....	17. סוגיית התקיימותם של התנאים המצטברים שנקבעו בסעיף 32א לחוק הנכים
729.....	18. ערעור על החלטת קצין התגמולים, לפיה אין לראות במסמכים הנוספים שהעביר המערער כ"עובדות חדשות" או "ממצאים המהווים ראיה חדשה" - הפרעה פוסט טראומתית (PTSD) - הערעור נדחה...

19.	הכרה בנכות נפשית - התיישנות	731
20.	התנאים שנקבעו בסעיף 32 לחוק הנכים לצורך הארכת תקופת ההתיישנות של שלוש שנים	732
	פרק כ"ו: ערעור לפני ועדת ערעור - סעיף 33 לחוק	735
1.	הדין	735
2.	כללי	735
3.	מועד הגשת הערעור - הארכת מועד	735
4.	לא ניתן לעקוף את הדרך הקבועה בחוק הנכים והסמכות בהשגה כנגד החלטת קצין התגמולים הינה ועדת הערעורים	736
5.	הגשת ערעור באיחור רב ובלא טעמים מוצדקים לא איפשרה הארכת מועד	736
6.	יש לקבל את טענת המערער שבקביעה זו סתתה החלטת וועדה רפואית עליונה, מהוראות פסק-הדין שבפשרה	737
7.	קצין התגמולים הוא הגורם הבלעדי שמוסמך להכיר בנכות	738
8.	הסמכות לדון ולהכריע אינה נתונה בידי בית-משפט	738
9.	לועדת הערעורים הסמכות להאריך את מועד הגשת הערעור	739
10.	בקשת המשיב לסילוק הערעור על-הסף בשל היעדר עילה ו/או בשל האיחור בהגשתו	740
11.	העברת התובענה לבית-המשפט המוסמך - ועדת הערעורים	740
12.	ערעור על החלטת קצין התגמולים, לפיה אין קשר סיבתי בין מחלת האפילפסיה של המערער, שסימניה הופיעו עוד טרם גיוסו, לבין תנאי השירות הצבאי - הערעור התקבל	741
13.	נסיבות גרימתה של מחלה ראומטית	743
14.	היעדרו של קשר סיבתי בין תנאי שירותו הצבאי של המבקש, לבין הפגיעה שחווה בידו	744
15.	חידושים בחוות-דעת רפואית - "ראיה חדשה"	746
	פרק כ"ז: ערעור לבית-המשפט - סעיף 34 לחוק	749
1.	הדין	749
2.	כללי	749
3.	העדפת חוות-דעת אחת על האחרת - ממצא עובדתי	750
4.	ועדת ערעור	750
5.	רשות ערעור - אימתי	750
6.	שאלת הקשר הסיבתי - שאלה משפטית	751
7.	קביעה לעניין החמרה - קביעה עובדתית	751
8.	על המבקש להצביע על פגם משמעותי שנפל בעבודת הוועדה או על נקודה משפטית	751
9.	על החלטת ועדת הערעור ניתן לערער בסוגיה משפטית בלבד	751

10. בקשת רשות ערעור על פסק-דינו של בית-המשפט המחוזי, בו נדחה ערעורו של המבקש על החלטתה של ועדת הערעור לפי חוק הנכים - הבקשה נדחתה..... 752
11. בקשת רשות לערער על פסק-הדין של בית-המשפט המחוזי - אין די בהצבעה על "שגרה מתוחה" כדי לעמוד בדרישות היסוד האובייקטיבי של מבחן הקשר הסיבתי-משפטי, אלא יש צורך להצביע על "חריגות ומיוחדות" בתנאי השירות - הבקשה נדחתה 754
12. בקשת רשות ערעור על החלטת בית-המשפט המחוזי, אשר דחה את ערעורו של המבקש על החלטת ועדת הערעורים לפי חוק הנכים - הבקשה נדחתה..... 755
13. בקשת רשות ערעור על פסק-דינו של בית-המשפט המחוזי - קשר של החמרה בין השירות הצבאי לבין המחלה, בשל האיחור באבחון - הבקשה התקבלה..... 756
14. בקשת רשות ערעור על פסק-דינו של בית-המשפט המחוזי, שדחה את ערעורו של המבקש על החלטתה של ועדת הערעורים לפי חוק הנכים - הבקשה נדחתה 758
15. ערעור על פסק-דינה של ועדת הערעור לפי חוק הנכים - הכרת טרשת נפוצה כפגיעה שנגרמה כתוצאה מהשירות הצבאי - הערעור נדחה..... 759
16. ערעור על החלטת קצין התגמולים, שלא להכיר במערער כזכאי לפי החוק, מתוך שנכותו, מחלת סכיזופרניה שהתפרצה במהלך שירותו, אינה קשורה בקשר סיבתי לתנאי השירות הצבאי - הערעור נדחה.. 761
17. ערעור על פסק-דינה של ועדת הערר לפי חוק הנכים, במסגרתה קבעה הוועדה, כי אין קשר סיבתי-משפטי בין מחלת Cholinergic urticaria, בה לקה המערער לבין שירותו הצבאי - הערעור התקבל..... 764
18. הפגימה המוקדמת והמוכרת של המבקש אינה הסיבה לבעיות שמהן סובל המבקש כעת..... 769
19. מצבו של המבקש לא הוחמר בשל טיפול לא ראוי שקיבל בזמן שירותו הצבאי..... 771
20. לא ניתן לאמת את טענות המבקש ביחס לאירוע הירי ולגבי קיומו של תיעוד רלוונטי שנעשה בהקשר זה..... 771
21. משהתקיימו הן הקשר הסיבתי עובדתי, והן הקשר הסיבתי-משפטי, מתקיים קשר סיבתי של גרימה בין מחלת הסכיזופרניה בה לקה המערער לבין תנאי שירותו הצבאי..... 773
22. לאחר בירור ההפרעה הנפשית לאשורה תיבחן על-ידי המשיב קשרה הסיבתי (רפואית ומשפטית) לאירוע..... 781
23. הקשר בין השירות הצבאי למחלת הסכיזופרניה..... 783

24.	לא הוכח כל קשר סיבתי או רפואי בין בעיותיו הנפשיות הנטענות של המבקש טרם גיוסו לצבא ולאחר מכן, לבין התפרצות מחלת הסוכרת.....	786
25.	"טריגר" לחלק מההתקפים - חזקה לטובת המשיבה בדבר קיומו של קשר סיבתי בין תנאי השירות לבין התפרצות המחלה.....	787
	פרק כ"ח: החלטות חדשות - סעיף 35 לחוק.....	789
1.	הדין.....	789
2.	כללי.....	789
3.	תשלומים רטרואקטיביים.....	789
4.	התרשלות קצין תגמולים.....	790
5.	סעיף 35(א) לחוק קובע כי קצין התגמולים רשאי לתת החלטה חדשה בכל בקשה, אף אם ניתנה בה כבר החלטה סופית.....	790
6.	האם ההתפשטות של הפסוריאזיס היתה חלק מהמהלך הטבעי של המחלה או שמא ההחמרה נבעה מיחסם של מפקדי המערער אל המערער והעובדה שהודחה מקורס מש"קי ת"ש?.....	791
7.	ערעור על החלטת המשיב לפיה חוות-דעת חדשה מטעם המערער איננה מכילה כל חידוש רפואי, ולפיכך אין לראות בה "ראיה חדשה".....	791
8.	האם יש ב"ראיה החדשה" בסיס לשינוי קביעת ועדת הערעור בהליך הקודם?.....	793
9.	מחלה נפשית אשר הוחמרה בשיעור 2/3 על חשבון השירות.....	794
10.	ערעור על החלטת המשיב לפיב אין מקום לשינוי החלטתו הקודמת לפיה כאבי גב תחתון של המערער החמירו בשיעור 20%.....	795
11.	ערעור על החלטת המשיב אשר דחה את בקשתו של המערער לעיון חוזר ולהכרה בנכותו לאור חוות-דעת חדשה של מומחה רפואי.....	798
12.	ערעור על החלטת קצין התגמולים, אשר קבע כי אין קשר סיבתי בין תנאי שירותו הצבאי של המערער - כעובד כללי, קונדיטור ואחראי מטבח - לבין הספונדילוליזיס והכאבים בגבו התחתון.....	799
13.	עלה בידי המערער להוכיח כי מתקיים הקשר הסיבתי-המשפטי בהתאם למבחנים שנקבעו בהלכת אביאן.....	801
14.	המערער לא הצליח להוכיח על-פי מבחן אובייקטיבי כי בזמן אמת לא קשר מדע הרפואה בין הנזק בעיניו לבין השימוש במקרן הפולט קרינת UVA ללא חבישת משקפי מגן.....	802
15.	המערער, שעליו נטל השכנוע, עמד בחובת הבאת הראיות לשם הוכחת היותו סובל מ- PTSD שנגרם עקב השירות הצבאי.....	804
16.	לא כל מסמך רפואי שטרם הוצג למשיב במסגרת בקשה מקורית להכרה בנכות יכול להוות "ראיה חדשה".....	807
17.	ניכוי אחוזי נכות בגין מצב קודם.....	808

פרק כ"ט: זכויות לפי חוק זה ולפי חוק הביטוח הלאומי - סעיף 36א לחוק	811
1. הדין	811
2. כללי	811
3. ההלכה הפסוקה	812
3.1 סעיף 36א לחוק הנכים שולל מאת הנכה את הזכות לתבוע בו-זמנית את המוסד לביטוח לאומי ואת קצין התגמולים	812
3.2 סעיף 36א לחוק קובע כי הבחירה במסלול התביעה הינה בידי הנכה	812
3.3 סעיף 36א לחוק הנכים קובע כי הוראות החוק לא יחולו על נכה שמימש את הבחירה בסעיף 323 לחוק הביטוח הלאומי	812
3.4 על המשיב מוטלת חובה לברר את שאלת תשלום הקיצבה מהמל"ל מייד כשמוגשת לו תביעה	812
3.5 בחירה בין חוק הנכים לחוק הביטוח הלאומי - הערעור נדחה	813
פרק ל': זכויות לפי חוק זה ולפי חוק שירות המדינה (גמלאות), התשט"ו-1955 - סעיף 36ב לחוק	817
פרק ל"א: בדיקות חדשות - סעיף 37 לחוק	821
1. הדין	821
2. כללי	821
3. ההלכה הפסוקה	821
3.1 ניתן לדרוש להיבדק מחדש על-ידי וועדה רפואית אם עברו לפחות שישה חודשים מיום קביעת דרגת הנכות האחרונה	821
3.2 הצבת דרישות נוקשות ביחס להרכב הנדרש של הועדות העליונות עשויה ליצור קשיים ממשיים בשינוי דרגת הנכות האחרונה	823
3.3 אין בהחלטת הוועדה או בפסק-דינו של בית-המשפט המחוזי כדי למנוע מהמבקש לבקש בדיקה מחודשת	823
3.4 נכה המגיש ערעור צריך אמנם להביא בחשבון שתביעתו תיבחן מחדש, והוא יכול למצוא עצמו במצב שלא רק שערעורו יידחה אלא יפסיד את הקיים	823
3.5 סעיף 37(א) לחוק הנכים קובע כי קצין התגמולים רשאי להורות אחת לשנה על בדיקת הנכה, אם לא הורתה הוועדה הרפואית הוראה אחרת	823
3.6 המערער רשאי לערער על ההחלטה שניתנה בפני ועדת הערעורים תוך 30 יום מיום קבלתה	824
3.7 קצין התגמולים אינו חייב להודיע למערער על החלטתו לקיים חקירה סמויה בקשר לתפקודו	825

3.8	כאשר לקצין התגמולים יש יסוד להניח כי חל שינוי בדרגת נכותו של נכה, רשאי הוא להורות על בדיקה מחדש לאחר שחלפה חצי שנה.....	825
3.9	ערעור על החלטת ועדת הערעורים - מועד תחילת דרגת נכותו של המערער היא מיום 21.10.11, וזאת בשונה מהחלטת הוועדה הרפואית אשר קבעה את מועד תחילת נכותו של המערער רטרואקטיבית מיוני 1967.....	826
3.10	בקשה לתגמול נכה נצרך - אי-שיתוף פעולה עם הגורמים הרלבנטיים.....	827
3.11	הוועדה לא מילאה אחר הוראות פסק-הדין, שעה שזו לא התייחסה למסמכים רפואיים, ובדיקות שדה ראייה כפי שנדרשה.....	831
3.12	הליך החמרה בצלקות.....	832
3.13	המקרה של המערער יוחזר לוועדה רפואית לעררים בהרכב חדש על-מנת שתדון בערר מראשיתו.....	833
3.14	הוועדה זקפה לחובת האבחון הרפואי הרשלני החמרה של ממש במצבו של המבקש בשיעור של 50% - נדחתה בקשת רשות ערעור.....	833
פרק ל"ב: טיפול בנכים - סעיף 43 לחוק	835	
1.	הדין.....	835
2.	כללי.....	836
3.	תקנה 14 לתקנות הנכים (טיפול רפואי), התשי"ד-1954, שעניינה תגמול בגין אבדן השתכרות בשל טיפול רפואי.....	836
4.	סעיף 3א43 לחוק - הוסף בשנת 2013.....	836
5.	הגדרת המונח "טיפול" בסעיף 43 לחוק.....	837
6.	סעיף 1א43 - נכים שנכותם מתחת ל- 10%.....	837
7.	ההלכה הפסוקה.....	838
7.1	העותר המרצה עונש מאסר אינו זכאי לקבל את כל הטיפולים הקבועים בסעיף 43(ג) לחוק.....	838
7.2	הטבות מכוח נוהל של אגף השיקום של משרד הביטחון ידונו בבית-משפט לעניינים מינהליים.....	839
7.3	סעיף 43 לחוק קובע כי כל נכה יקבל על חשבון המדינה טיפול במחלה שחלה בה בתקופת שירותו, עקב שירותו, בכל עת שיתגלה צורך בטיפול.....	839
7.4	הפרשנות לפיה המערערים זכאים למימון הטיפול הרפואי על חשבון המשיב עולה בקנה אחד עם תכליתו של החוק הנ"ל.....	841
7.5	סעיף 43(א) לחוק הנ"ל חל גם על נכות זמנית.....	842
7.6	עתירה להשבת סכומי שעות ליווי סיעודי.....	842
7.7	עתירת להמשך תשלום הטבת דמי נסיעות קבועים לנכים - דין נכים המתגוררים בחו"ל.....	844

7.8	עתירה מינהלית למענק שנתי לציוד ביתי או השתתפות ברכישת מוצרי חשמל.....	844
7.9	עתירה להחזר הוצאות כספיות עבור שהייה במלון בתקופת החלמה.....	846
7.10	עתירת העותר כלפי ההחלטה שלא להכיר בזכאותו של העותר לרכב רפואי.....	847
7.11	האם ניתן להגביל בזמן את מימון הטיפול הנפשי לבן/בת הזוג של הנכה?.....	848
7.12	תביעה לקבלת ליווי הרפואי ותוספת עזרת הזולת.....	849
7.13	סירוב המדינה לשלם למלווה הזרה.....	851
7.14	עתירה להתאמת רכב רפואי לפני נכות מצרפית.....	852
7.15	עתירה שעניינה בזכויותיו של העותר כנכה צה"ל.....	854
7.16	הפחתת דמי קיום.....	856
7.17	עתירה הנוגעת לאפליה בחישוב התגמולים המגיעים לנכי צה"ל - העתירה נדחתה.....	857
7.18	בקשה לקבלת תגמולי מחייה באופן רטרואקטיבי מיום הגשת התביעה להכרה בזכאות מכוח חוק הנכים - הבקשה נדחתה.....	860
	שער ב': חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950.....	863
	פרק א': פירושים - סעיף 1 לחוק.....	863
1.	הדין.....	863
2.	תכלית החוק.....	865
3.	"נספה" היסטוריה חקיקתית.....	865
4.	"ידועה בציבור" - אלמנה לצורך קבלת התגמולים.....	866
5.	בן חורג.....	867
6.	"עקב השירות".....	867
7.	הגדרת "בן משפחה".....	867
8.	הגדרת "נכות".....	868
9.	הלכה פסוקה.....	868
9.1	אין קשר בין הנכות של המנוח לבין פטירתו.....	868
9.2	המנוח בעת פטירתו שוחרר זה מכבר מן השירות, לפיכך אינו חוסה תחת ההגדרה של חייל אלא חייל משוחרר.....	868
9.3	יש לראות במערערת כידועה בציבור של המנוח היות והתמלאו שני הקרטריונים להגדרת ידועה בציבור.....	868
9.4	ערעור על החלטת קצין התגמולים לדחות את בקשתה של המערערת להכיר בזכויותיה לפי חוק משפחות חיילים.....	869
9.5	בקשה לסילוק על-הסף - תביעת יורשים.....	872
	פרק ב': תחולת החוק על אלמן - סעיף 1א לחוק.....	875
	פרק ג': סמכות להעלות שיעורים - סעיף 1ב לחוק.....	877

פרק ד': מחלות בשירות בחזקת מחלה עקב השירות, חבלה בדרך למחנה או ממנו, מוות בשירות בחזקת מוות עקב השירות - מיועדים לשירות ביטחון בהכשרה קדם צבאית או בעת מבחנים ליחידת התנדבות - משרת בשירות קבע ברציפות לשירות החובה - סעיפים 2 עד 22 לחוק..... 879

1. הדין.....	879
2. הוספת סעיפים 2א ו-2ב לחוק.....	880
3. הקשר הסיבתי בחוקי התגמולים - כללי.....	881
4. נטל ההוכחה על-פי חוק משפחות חיילים שנספו - סעיפים 2א-2ב לחוק.....	881
5. סעיף 2א - הרחבת היקף זכויות משפחות נספים.....	882
6. היעדרות ללא רשות מן השירות.....	882
7. ההלכה הפסוקה.....	883
7.1 במועד מותה של המנוחה היא נעדרה שלא ברשות מן השירות ונחשבה לנפקדת.....	883
7.2 לא הוכח קשר בין נסיבות מותו של המנוח לבין נכותו המוכרת כמשמעותו בחוק.....	883
7.3 כאשר מדובר באירוע שהתרחש בבית ובזמן חופשה, נטל ההוכחה היה ונשאר על המערערים.....	884
7.4 הנטל רובץ על כתפי המשיב היות ורק הוא יודע מה היה מעמד המנוח ביום מותו.....	884
7.5 אין קשר סיבתי-רפואי בין חשיפה לחומרים ממיסים לבין תסמונת דום - נשימה בשינה.....	884
7.6 כאשר יש היתר כדין לחופשה אזי המנוח הינו בגדר נספה....	884
7.7 מחיקת תביעה בעקבות חוסר סמכות עניינית.....	885
7.8 המנוח נחשב כ"נספה" לפי חוק משפחות חיילים שנספו במערכה - נסיעה ברכב אזרחי ללא מדים.....	885
7.9 האם הוכיח המשיב כי הפטירה לא היתה עקב השירות - שכן לא הוכחה חשיפה לקרינה אלקטרו-מגנטית?.....	886
7.10 תביעת פיצויים בגין נזקי גוף שנגרמו לתובעת לאחר שנתקלה בזיו במדרכה.....	887
7.11 ערעור על פסק-דין הדוחה הכרה באם שכולה.....	888
7.12 ערעור על פסק-דינה של ועדת הערר, שלא קיבלה את בקשתם של הורי המנוח, להכיר בהם כבני משפחתו של נספה - סרטן מעי הגס - הערעור נדחה.....	891
פרק ה': דין נעדרים קצין תגמולים - ועדת ערעור - סעיפים 3-5 לחוק.....	895
פרק ו': סמכויות עזר - סעיף 6 לחוק.....	897
1. הדין.....	897

2. האם וועדה רפואית מוסמכת להורות על עריכת חקירה סמויה בעניינו של נבדק על-מנת לאסוף מידע באשר למצבו הרפואי או התפקודי? 897

3. "קביעה על-פי דין" 899

4. ביטול שיקום והצהרת חסר פרנסה ו/או זכאי לתגמול קיום 899

פרק ז': בקשות - סעיף 23 לחוק 903

1. הדין 903

2. חזקת מסירת ההחלטה 903

3. טיבה של ההחלטה - תוקפן של הנחיות פנימיות 903

4. הלכה הפסוקה 904

פרק ח': מילווה לתובע עד מתן החלטה - סעיף 24 לחוק 905

פרק ט': ערעור - סעיף 25 לחוק 907

1. הדין 907

2. כללי 907

3. הלכה פסוקה 907

3.1 יש להחזיר את תיקה של המערערת לקצין התגמולים, על-מנת שיתן החלטה חדשה לאחר שיבחן את רקע מחלתו של המנוח 907

3.2 לא הוכח מהפן העובדתי והרפואי כאחד, שהמחלה נגרמה עקב תנאי השירות בצבא 908

3.3 היפוך נטלי הראיה אין בו כדי לשנות את תוצאות פסק-דינה של הוועדה 908

3.4 ניתן לערער בנקודה משפטית בלבד 908

3.5 יש לקבל את הערעור ולקבוע כי המנוח הינו בגדר נספה 908

פרק י': החלטות חדשות - סעיף 25א לחוק 911

1. הדין 911

2. כללי 911

3. הלכה פסוקה 911

3.1 התצהירים מהווים ראיה חדשה כמשמעותה בסעיף 25א(א) לחוק חיילים 911

3.2 יש להניח בפני קצין התגמולים, ראיות חדשות שלא היו בפניו עת נתן את ההחלטה הקודמת 911

3.3 המשיב כבול לעת מתן החלטתו נשוא הערעור להחלטת קצין התגמולים לחוק הנכים בדבר הכרה בטרשת העורקים 912

שער ג': חוק תשלום קיצבאות לחיילי מילואים ולבני משפחותיהם, התשס"ב-2002 913

פרק א': מבוא 913

פרק ב': הדין 915

שער ד': חוק המשטרה (נכים ונספים), התשמ"א-1981 923

923	פרק א': הדין
925	פרק ב': הגדרות - סעיף 1 לחוק
	פרק ג': השוואת מעמד השוטר למעמד החייל והחלת חוק הנכים בהתאם
927	- סעיף 2 לחוק
929	פרק ד': הלכה פסוקה
	1. נטל ההוכחה - שוטר שנפגע לאחר שפרש מן המשטרה - סעיף 3 לחוק
929	2. שוטר שנפגע כתוצאה מטיפול רפואי לקוי
929	3. סעיף 5 לחוק
930	4. בקשה לסילוק התביעה על-הסף בהיעדר עילה
	5. בקשה להורות על דחיית הודעה לצד ג' על-הסף, מחמת ייחוד עילה
931	
933	שער ה': עניינים שונים
933	פרק א': חוק לפיצוי נפגעי גזזת, התשנ"ד-1994
	1. ערעור על החלטת הוועדה הרפואית לעררים לפי סעיף 9 לחוק פיצוי לנפגעי גזזת, לעניין פיצוי למערערת. הערעור התקבל
933	2. במקרה של טעות על-פניה, מוסמכת הוועדה הרפואית לעררים לסטות מקביעה קודמת בעניין הקשר הסיבתי
935	3. בהיעדר טעות משפטית ספציפית אחרת בהחלטת הוועדה, בית-הדין אינו מוסמך להורות על החזרתו של הדיון אליה
936	
939	פרק ב': חוק נכי המלחמה בנאצים, התשי"ד-1954
	1. התקבלה הסכמת המדינה להפחית בתשלום ההוצאות שהושת על המבקש. מעבר לכך, יעמוד פסק-דינו של בית-המשפט המחוזי בתקפו
939	2. שאלת פרשנות תקנה 12 לתקנות נכי רדיפות הנאצים (קביעת דרגת נכות)
940	3. חשש כי התנהלות הוועדה נובעת מדעה קדומה שגיבשה כלפי המערער ובהיעדר הסבר מתקבל על הדעת, לא מן הנמנע שמדובר בהתנכלות מכוונת
941	4. תגמול רטרואקטיבי החל משנת 1997 בגין נכות בשל רדיפות הנאצים הן בעילת עוצר והן בעילת בריחה מחמת פחד מהגרמנים - נדחה ערעור
943	5. לא הוכח כי הקושי קשור בקשר הנדרש במסגרת החוק, שרק על בסיסו זכאי מי שסבל ממאורעות המלחמה לקבל פיצוי בהתאם לחוק
946	6. הטיפול הרפואי המבוקש אינו ממין הטיפולים שהחוק מעניק לזכאי לתגמולים
948	7. סמכות בית-משפט העליון לדון בערעור על החלטת ועדת ערר שאין לה סמכות
949	

8. הקשר בין תמורות במצבו הנפשי של המערער לרדיפות 951

פרק ג': תמציות ההלכה הפסוקה 953

1. בית-הדין מוסמך לדון במסגרת ערעור על החלטות ועדות רפואיות לעררים רק בשאלות משפטיות. במסגרת סמכותו בוחן בית-הדין אם הוועדה טעתה בשאלה שבחוק, חרגה מסמכותה, הסתמכה על שיקולים זרים או התעלמה מהוראה המחייבת אותה 953

2. על-פי הפסיקה, מתן האפשרות להביא ראיות שיסתרו את קביעת המל"ל בדבר שיעור הנכות הצמיתה של הנפגע בתאונת דרכים, תהיה במקרים חריגים בלבד. טעמים שעשויים להצדיק ראיות לסתור הם ניהול לא תקין של ההליך במל"ל, טעמים עובדתיים חדשים כבדי משקל, או טעמים עובדתיים שאם היו עומדים בפני הוועדה היה בהם כדי לשנות את מסקנותיה 954

3. תקנה 8(א) לתקנות פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (מומחים) אוסרת על המצאת חוות-דעת רפואית למומחה שהתמנה בתביעה לפי חוק הפלת"ד. האיסור חל גם על דו"חות של הועדות הרפואיות של המל"ל ועל חוות-דעת של מומחים מטעם בעלי הדין עובר לתאונה ולאחריה 954

4. באשר לחובת ההנמקה של הוועדה נקבע, כי בהיותה גוף מעין שיפוטי מוטלת על הוועדה החובה לנמק את החלטתה, באופן המאפשר גם למי שאינו עוסק ברפואה, להתחקות אחר הלך מחשבתה ואחר תקינות הפרשנות שהעניקה להוראות החוק 955

5. הבאת ראיות לסתור את קביעתן של הועדות הרפואיות של המוסד לביטוח לאומי - אימת? 955

6. פטור ממש הכנסה 957

7. הטענה בדבר אי-הפעלת תקנה 15 - דחייתה 957

8. מימוש הפטור המוענק לפי סעיף 9(5)א לפקודה, מחייב קיום מנגנון שכולל ועדות רפואיות בשתי דרגות. תקנה 3 לתקנות מטיל, למעשה, אגרה על מי שמבקש להפעיל מנגנון זה לצורך קביעת דרגת נכות לצורך פטור ממש 958

9. ועדות האבחון - גוף מעין שיפוטי 958

10. קביעת שיעור הנכות וסעיפי הליקוי הרלבנטיים הן קביעות רפואיות מובהקות הנמצאות בתחום סמכותה הבלעדית של הוועדה ובית-הדין, ככלל, אינו מוסמך להתערב בהן 960

11. הועדות הרפואיות הן ועדות מעין שיפוטיות ומבחני הפסלות של חברי הועדות דומים למבחני הפסלות של שופטים, כאשר הכלל הוא הקבוע בסעיף 77א(א) לחוק בתי-המשפט (נוסח משולב). הגשת תלונה על השופטים או קבלתה של התלונה כאמור אינן מקימות כשלעצמן עילת פסלות וכי יש להוכיח קיומו של חשש 960

12. ביקורתו השיפוטית של בית-הדין על החלטת וועדה שהתכנסה לאחר פסק-דין מחזיר מוגבלת לבחינת שאלה יחידה - האם מילאה הוועדה אחר הוראות פסק-הדין, אם לאו..... 960
13. במקרה דנן, הנתבע 2 הגיש תביעה להכרה באירוע כפגיעה בעבודה ותביעתו זו נתקבלה על-ידי המוסד. קביעת דרגת הנכות כאמור, אינה כלולה במסגרת התובענות שבהן המעסיק נכנס לנעלי העובד בהתאם להוראות סעיף 393 לחוק הביטוח הלאומי. מכאן, כי לתובעת אין מעמד או זכות תביעה כנגד המוסד בעניינו של הנתבע 2 ודין תביעתה להידחות על-הסף..... 960
14. הגשת תביעה להחמרה אינה פותחת מחדש את קביעותיהן החלוטות של ועדות רפואיות קודמות בעניינו של המבוטח..... 962
15. אשר לעניין קביעת נכות נפשית זמנית ולטענות בעניין בחירת פריט הליקוי, בעת קביעת נכויות זמניות רשאית הוועדה לשקול שיקולים מקלים מאלה שנשקלים בעת קביעת נכות צמיתה, לאור השלבים הראשוניים בהליך..... 962
16. וועדה רפואית לעררים אינה כבולה לנוסח הערר שלפניה, ועליה לבטא את ממצאיה, אף בהיעדר ערעור בנקודה כזאת או אחרת..... 962
17. חובת האזהרה..... 962
18. בהתאם לפסיקה, שיעור הנכות והתאמת סעיפי הליקוי הן קביעות רפואיות מובהקות הנמצאות בתחום סמכותה הבלעדי של הוועדה הרפואית לפיכך, לא יחליף בית-הדין את שיקול-דעתו בשיקול-דעתם של חברי הוועדה..... 963
19. בענייננו, טענות המערער מכוונות כנגד שיקול-דעתה הרפואי של הוועדה אשר לבית-הדין אין סמכות להתערב בו. בית-הדין אינו שם עצמו כמומחה לרפואה והוא אינו קובע את דרגת הנכות של הנפגע מאחר שזהו תפקיד הוועדה..... 963
20. אשר לחובת ההנמקה של הוועדה נקבע בפסיקה, כי בהיותה גוף מעין שיפוטי מוטלת על הוועדה החובה לנמק את החלטתה, באופן המאפשר גם למי שאינו עוסק ברפואה, להתחקות אחר הלך מחשבתה ואחר תקינות הפרשנות שהעניקה להוראות החוק. כמו-כן ראוי, שהחלטת הוועדה תהא ברורה ללא צורך בפרשנות או בהסקת מסקנות..... 963
21. אשר לוועדה לעררים (אי-כושר) נקבע, כי הואיל והיא פועלת בתחום שאינו מחייב ידע מיוחד בשדה הרפואה, רשאי בית-הדין להתערב בהחלטתה רק במקרים קיצוניים הגובלים באי-סבירות שכמוה כטעות שבחוק..... 963
22. הוועדה רשאית להעדיף את ממצאי הבדיקה הקלינית שנערכה על ידה, על פני ממצאים שהודגמו בבדיקות הדימות..... 963